

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA:
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 1.
TELEFONSZÁMOK: 7-89. SZ. (SZERKESZTŐSÉG),
1-88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI
NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P. NEGYED-
ÉVRE 9 P. FÉLÉVRE 18 P. ÉVENTE 36 PENGÓ.
KÜLFÖLDRE: A FENTI DÍJAK KÉTSZERESÉRE
EGYES SZÁM FILLÉR, VASARNAP 24 FILLÉR

16 OLDAL

VI. ÉVFOLYAM, 278. SZÁM.
1929 DECEMBER 6. PÉNTEK.

12 FILLÉR

Horthy kormányzó üzenete az ifjusághoz

Helyteleníti a kormányzó, hogy a diákszervezetek nem egységesek. — Óva inti az ifjuságot, ne hagyják magukat szélsőséges irányban vezetni. — A kormányzó a gazdasági nehézségekről is szólt.

Budapest, dec. 5. — A Magyar Nemzeti Diákszövetség kebelébe tartozó Főiskolai diákszövetség tagjai csütörtökön délután zász-
lók alatt gyülekeztek az Egyetem-
térén, hogy zárt menetben zene-
szó mellett felvonuljanak a ki-
rályi várpalota udvarára és im-
már tizedszer ünnepeljék névnap-
ja előestéjén Horthy Miklóst Ma-
gyarország kormányzóját.

Csodás látványt nyújtott a ha-
talmatlan menet lapionokkal felsze-
relve és amerre a felvonulás ha-
ladt mindenütt két sorosan nagy
tömeg nézte végig. A királyi pa-
lota bejáratánál mindenkit igazol-
tatott a rendőrség, aki oda be-
járatat jutni.

A kiváló erkélyen a vár-
udvaron megjelent a kormányzó
feleségével. Háromszoros dörgő
üljen hangzott ezer és ezer torok-
ból, majd a honvéd zenekar a
magyar Himnuszt intonálta. A
nemzeti imádság után Misgyáni
Vilmos mitegyetemi tanár üdvö-
zölte a kormányzót, melyre a kor-
mányzó a következő szavakkal vá-
laszolt:

— Hálás szívvel köszönöm a ta-
nár urak meleg szavait és összes
mindnyájuknak, hogy ide elfá-
radtak. December van és ilyen-
kor minden egyes alkalommal az
az aggodalom száll meg, hogy
meghűlés és betegség lesz ennek
az eredménye. Ezért arra kérék
benneteket, hogy a jövőben csupán
a hazafias érzésű ifjuságnak egy
kisebbség küldöttsége keressen fel és
juttassa kifejezésre bajaitokat és
óhajaitokat, annak mondom el én
is mindazt, amit nektek üzenni
akarok. Ezzel azt akarom elkerülni,
hogy olyanok is eljőjenek ide,
akik lélekben nincsenek jelen. —
Erre azért is súlyt helyezek, mert
azok a diákszervezetek, amelyek
a közel múltban az egyöntetűség
mintaképei voltak, ma már nem
egységesek, ezeknek sorait is ki-
kezdte az aknamunka, melynek
tevékenysége élénk, ha zaj van,
mert akkor könnyű elégedetlenség-
et szítani.

— A zajt most a gazdasági
helyzet nehézségei okozzák.
Ez ma világjelenség, amely
nálunk természetesen fájda-
masabb hatást vált ki, mint
más országokban melyeknek
gazdasági egysége megmaradt
és amelyeknek nem volt részük
olyan megnyomorítás-
ban, mint nekünk.

Amit a helyzet javítása érdeké-
ben ma tenni lehet, azt a kormány
megtette és nem fér kétség ahhoz,
hogy ezek az intézkedések rövid-
esen érezhetőek lesznek.

— A nemzeti felfogás olyan ál-
talános és határozott, hogy a meg-

bontásra törekvő kísérletek nem
aggasztóak. Óva intem azonban
az ifjuság soraiban azokat, akik-
nek csügged az ellenálló erejük,
hogy

ne engedjenek idegen eszmék
csábításainak és ne hagyják
magukat szélsőséges irányba
vezetni.

Az előttünk álló nagy feladatok
megoldása megköveteli, hogy egy-
ségesen kövessük a nemzeti irányt
amely erőt és rendet jelent és a

politika terén mindazt, ami ne-
künk legjobban megfelel.

Vigyázzatok mindenkire, hogy
ne bocsássa lelkét áruba.

Ezt megakadályozni könnyebb,
mint a már megtévesztettet visz-
sza téríteni. A tuberkolózist is ne-
hezebb gyógyítani, mint kitérni
előle. A mult nemes hagyomá-
nyainak ereje kell hogy keresztül
segítsen valamennyiünket a küz-
delmeken és a jelen komoly mun-
kája kell, hogy képessé tegyen a

Wekerle pénzügyminiszter és Bethlen miniszter- elnök kifejtették a Házban, hogy a Budapesti Hírlap ügyében semmi jogtalanság, vagy törvénytelenesség nem történt

Friedrich István interpellációjára rögtön megkapta a választ.

Budapest, dec. 6. A képviselő
ház csütörtöki ülésén Szeitovszky
belügyminiszter betértesztette a
fővárosi törvényhatósági mandá-
tumok meghosszabbításáról szóló
törvényjavaslatot, melyet a leg-
közelebbi ülés napirendjére tűztek
— Az ellenzék napirendi vitát pro-
vokált és a szocialisták azt kíván-
ták, hogy a munkanélküliséget
tüzzék ki a legközelebbi ülés na-
pirendjére.

Bethlen miniszterelnök kijelen-
tette, hogy amennyiben ez a ja-
vaslat letárgyalatik, nincs kifogá-
sára az ellen, hogy a munkanél-
küliség kérdését napirendre tűzze
a képviselőház.

A Ház az elnök napirendi ja-
vaslatát fogadta el. Bejelentette
az elnök, hogy Besseney Zénó in-
dítványt nyújtott be, hogy nyolc
órás üléseket tartson a Ház.

Azután Friedrich István mondotta
el interpellációját, amelyet a pénzü-
gyminiszterhez intéz, a következő
kérdőpontokkal:

1. Kérek felvilágosítást arra vo-
natkozólag, hogy az 1920: XXXVII.
vagy az 1926. évi XIII. te. melyik
paragrafusa alapján történt a Pénz-
intézeti Központnak a Budapesti
Hírlap ujságvállalat finanszírozás-
ába való bekapcsolása?

2. Összegegyeztetetők tartja-e a
miniszter ur a közpénzek kezelésé-
nél fokozottan kötelező gondossá-
gal és felelősséggel a P. K.-nak, —
mint állami intézetnek — a Buda-
pesti Hírlap ügyében való szerepét?

3. Hajlandó-e a miniszter ezen ügy-
gyel összefüggő összes pénzügyi
és egyéb iratokat a Ház asztalára
tenni?

— Interpellációmát. — mondotta
Friedrich István, — a kir. ügyészség
egyik határozatával kezdtem, amely
szerint a Budapesti Hírlap ellen
tett feljelentés ügyében a nyomozást
megszünteti. A határozathoz
csatolt iratok közt megállantható,

hogy a P. K. által tízmilliárd ko-
rona kölcsön folyósítása 1924 január
23-ától 1926 július 5-éig, több alkal-
ommal, tíz részletben történt. A
nyomozás során a rendőrséghez a
P. K. részéről is eljuttattak egy be-
jelentést, mely többek közt azt állí-
tja, hogy a Rákosi Jenő Budapesti
Hírlap Rt. elleni követelés 834.655
pengőt tesz ki. Ennek biztosítására
— mondja a P. K. — jelzálogot sze-
reztünk a Budapesti Hírlap Rt VII.
József körút 5. szám alatt levő, há-
rom emeletes épületére.

— Itt egy kérdést kell tisztázni. —
folytatta Friedrich István. — Hogy
jutott a Budapesti Hírlap ahhoz,
hogy részére ilyen nagy kölcsönt
nyújtsanak? A P. K. szervezetről
szóló melyik paragrafus alapján
indult meg ez a kölcsönkérelem? Ha
már ilyen tranzakciókat csinált a
P. K., eljárta-e a kötelező gondossá-
gal, amely tőle, mint magas pénzü-
gyi fórumtól feltétlenül elvárható.
Közben az interpelláció maximális
ideje, a fél óra eltelt, mire Friedrich
szó fejezi be szavait, hogy az el-
maradt dolgokat majd máskor
mondja el.

Elnök rendentartásáért a közbeszóló
Esztergályos Jánost majd utólag
rendentartásáért Rothenstein Mórt
azért a kifejezésért, mert azt mon-
dotta, hogy a Budapesti Hírlapnál
szabad volt a lopás.

Esztergályos János: Honnan tudja
elnök ur, hogy nem volt szabad?

Elnök: Esztergályos Jánost is
rendentartásáért.

Most Wekerle Sándor pénzügyi-
miniszter emelkedett szólásra:

Wekerle pénzügyminiszter válaszol.
A Ház legnagyobb figyeime köz-
ben arról szól a pénzügyminiszter,
hogy főleg az interpellációnak arra
a részére kíván válaszolni, amely
bizonyos mértékben összefüggésben
áll a pénzügyminiszter felügyelete
és irányítása alatt álló P. K.-val,
de melőzni kívánja azokat a rész-
eket, melyek a magánvállalat műkö-
déséről kerültek szóba.

— A képviselő ur azt kérde inter-

jövő nagy feladataira. Ti vagy-
tok a magyar jövő reményeinek
hordozói és szívvel kívánom, hogy
megtaláljátok munkátok jutalmát
egy boldogabb Magyarországnak.
Még egyszer köszönöm hogy fel-
kerestetek.

Háromszoros éljen harsogtatta
meg a levegőt, amikor a kormány-
zó beszédének vége volt, — majd
megkezdődött az ünnepség leg-
meghatóbb része a több ezer főnyi
ifjuságnak díszes felvonulása a
kormányzó erkélye alatt. A dísz-
menetet 50 tagú lovascsapat zár-
ta be és 20 percet vett igénybe,
míg a hatalmas felvonulás véget
ért. Ezután a kormányzó az egye-
temi ifjuság vezetőit és az ünnep-
ségen megjelent egyetemi tanáro-
kat rövid kihallgatáson fogadta.

.....

pellációjában. — mondja a minisz-
ter, — hogy a P. K. milyen alapon
volt jogosítva arra, hogy a Buda-
pesti Hírlap vállalatnak hitelt
nyújtson? Az infláció idején történ-
tek ezek az események, mikor a ma-
gyar gazdasági élet nagy megpró-
báltatásoknak volt kitéve. Azok a
zavarok, melyekről itt szó volt, nem
abban az időben keletkeztek, hanem
azokból az időkből vonszolta ezeket
maga után a vállalat, amikor kö-
rántsem voltak annyira rendezettek
a viszonyok, mint 1925-ben és 1926-
ban.

A korábbi adósságok kamatai
mindig csak növekedtek, nem-
csak itt, hanem más vállalatok-
nál is

és ebben az időben szükségesnek
tartotta a törvényhozás lehetővé
tenni, hogy a Pénzügyi Központ
eredeti feladatától eltérően felada-
tává tegye bizonyos közérdekű, köz-
hasznú vállalatok részére a hitel-
nyújtást. Eppen ezért a P. K. a
pénzügyminiszter megbízása alap-
ján részt vehetett közhasznú, köz-
érdekű vállalatoknak hitelnyújtásá-
ban, közreműködhetett közhasznú és
közérdekű intézmények adminisztrá-
tív ügyeinek lebonyolításában is. A
P. K. természetesen nem azoknak a
vállalatoknak nyújtott hitelt, ame-
lyek jól mentek, hanem azoknak, a
melyek hitelt nem tudtak találni, —
bár meg volt a fedezetük.

— Egy ország sem volt nehezebb
viszonyok közt, mint mi és mégis
sehol sem volt aránylag oly kevés
baja a közzgazdasági életnek mint
nálunk. Ezt pedig éppen a szakcséri
beavatkozással és segítséggel értük
el. (Élénk helyeslés.) Ezt annak a
szakasznak a védelmére mondom, a
mely a P. K.-nak lehetővé tette,
hogy segítséget nyújtson. Nem viz-
sgálom, hogy a B. H. olyan vállalat
volt-e, amely a támogatást megérdem-
elte....

Passay: A kormánytól minden-
estre megérdemelt!
Felkiáltások a jobboldalon és a
középen: Mindenkitől megérdemelt!
Wekerle Sándor... de méltótlanság!

megengedni azt az objektív megá-
lapítást, hogy

a Budapesti Hírlap Rt. olyan
sajtóorgánium kiadásával foglal-
kozott, később kettővel is, amely
Magyarország politikájával és
nemzeti életével szoros kapoco-
latban állva, hosszú időn keresz-
tül olyan érdemeket szerzett, a
melyeket figyelmen kívül hagyni
nem lehetett.

(Zajos taps a jobboldalon és a kö-
zépén.)

— A bajoknak csak a külső képét
vázolta az interpelláló képviselő ur.
Hogy az urak támadják ezt a válla-
latot, ezt természetesen tartom,
mert hiszen soha sem képviselte azt
az irányt, amelyet az interpelláló
képviselő ur képvisel. Azt azonban
nem lehet kétségbevonni, hogy ez a
nagy vállalat 200-300 munkást al-
kalmazott...

Amikor a vállalat támogatásá-
ról volt szó, akkor ezeknek az al-
kalmazottaknak a megsegítését
is szem előtt tartottuk.

A P. K.-nak ez a tevékenysége
azonban időközben megszűnt. Ami
a kihitelezést illeti, a P. K. 800.000 P.
kölesont adott a vállalatnak, amely
összeg később a kamatokkal együtt
830.000 P-re emelkedett.

— Most azt kell vizsgálni, vajjon
a hitelezés mennyiben volt könnyel-
mű? Ezt alátámasztja azzal, hogy az
árverésre bocsátott épület 450.000
pengőért kelt el.

Friedrich István: Ott még nem
tartottam!

Wekerle Sándor: Azért ennyiért,
mert természetesen senkinek sem
volt érdeke ezen felül árverezni.

Rassay: Ki vette meg?
Wekerle: A K. P. vette meg. A
kezében levő hiteles becslés sze-
rint a telek és a zépület 746.000 pen-
gőért ér.

Baracs Marcell: Erre az interpel-
lációra készült ez a becslés?

Wekerle Sándor: Igenis, erre és
igyekeztem a mai értéket megállapí-
tani, hogy még jobban kitűnjék,
mennyiben nem volt könnyelmű
ez a hitelezés, hiszen a köleso-
n felüli fedezet a becslés sze-
rint 246.000 pengő.

A pénzügyminiszter ezután rámu-
tatott arra, hogy

egyáltalán nem lehet a P. K.-t a
könnyelműség vádjával illetni,
még ha valamivel magasabban érté-
kelte is az ingatlant. Speciális anya-
gi felszerelések vannak a házban s
annak, aki nyomdai célokra kívánja
felhasználni, igen nagy értékkel bír.

Azt mondotta Friedrich István, mi-
szerint ez csak első etapja a hitele-
zésnek, mert ezen kívül is vannak
nagy összegek, melyeket a vállalat
kapott. Az interpelláló kétféle millió
pengőre teszi ezt az összeget. Két-
milliót nem hiteleztek, hanem csak
annyit, amiről az adatokat felolvastam.

Ugy látszik, hogy Friedrich
Istvánnak amikor interpellációját
bejegyezte és ilyen nagy összeget
állított be, téves információja volt.

— Konstatálni kívánom, hogy a
P. K. által nyújtott hitellel szemben
megfelelő értékeket reprezentál az,
amire a kölesont nyújtották.

— Mielőtt a B. H. Rt. ügye tapé-
tára került volna, a Pénzügyminis-
ter központ felruházott azzal a jog-
körrrel, hogy bizonyos esetekben le-
bonnyoltsan kényszerregezségeket.
A bíróság a rendeletet úgy értel-
mezte, hogy ő, a bíróság jogosult
annak eldöntésére, hogy milyen in-
tőzmenyek azok, amelyek a P. K.
elő tartoznak, holott ennek a meg-
határozása a P. K. jogkörét képezi,
az interpretált kormányrendelet
alapján.

— Semmi olyan jogsérelem nem
történt, amiről azt lehetne mondani,
hogy törvénytelen volt. A kép-
viselő ur azt kérdezte, hogy haj-
landó vagyok-e kivizsgálni ezt az
ügyet és a szükséges megtorló lépé-
süket megtenni? Kijelentem, hogy
a vizsgálatot megtartottam; ennek
folytán felesleges volna, hogy újabb
vizsgálat tétessék folyamatba, annál
is inkább, mert semmi alapja sincs
egy újabb eljárás indításának. — A
P. K. eljárása ebben az ügyben

nemcsak a legszigorúbb szabályok
betartásával történt, hanem az elő-
zetes vizsgálatok hosszú sora előzte
meg a szánandó részvénytársaság
összes ügyét.

A P. K. természetesen ma még
nem csinálhatott végleges leszámo-
lást. A B. H. József-körúti ingatlana
ma a P. K. kényszer tulajdona s nem
tudom, hogy mikor fogja ezt az in-
gatlant értékesíteni. Ma még több
függő ügy van elintézés alatt; egy
valorizációs per is folyik a bíróság
előtt, amelyek, amíg el nem intéz-
tetnek, addig nem lehet végszaldót
csinálni a P. K. követeléseiről, me-
lyeknek nagyrészt az új B. H.
fogja kielégíteni, vállalt kötelezett-
ségei alapján.

— Megnyugvással kérem a t. Há-
zat, hogy a P. K. lelkiismeretes el-
járásáról szóló jelentésemet és az
interpellációra adott válaszomat tu-
domásul venni sziveskedjék. (Hosz-
szantartó taps és éljenzés a jobb-
oldalon és középén.)

A miniszterelnök válasza a műfélébörödről.

Most Bethlen István gróf, minisz-
terelnök emelkedett szólásra.

— Friedrich István képviselő ur —
mondotta — a miniszterelnökségi
sajtóirodát is említette interpelláci-
ójában és ezért néhány szóval én is
válaszolni kívánok, természetesen
kerülve azokat a kérdéseket, ame-
lyekre a pénzügyminiszter ur már
megadta a választ.

— A Budapesti Hírlap eredetileg
nem állott a kormányval közeli
nexusban. (Nagy zaj a szélsőbalol-
dalon. Elnök Esztergályost és Vár-
nait rendreutasítja.)

Bethlen István gróf: Az a beállí-
tás, mintha a Budapesti Hírlap eo
ipso kormánylap lett volna, téves.
Az előterjesztett interpellációra én
konkrétan kívánok válaszolni.

Azt kérdezte Friedrich István,
hogy honnan származtak azok a
pénzek, amelyek a P. K. kölesonén
kívül a sajtóosztály részéről jutot-
tak a Budapesti Hírlapnak? A
kormánynak itt két forrás állott
rendelkezésére. Az egyik a rendel-
kezési alap, amely az én felfogá-
som és minden politikus felfogása
szerint azért bocsátatik kormány
rendelkezésére, hogy a kormány a
maga sajtópolitikáját elősegítse.

(Élénk helyeslés a jobboldalon és
a középén.) Hasonló célt szolgál-
nak az ellenzéki lapok cikkei is.

Rassay Károly: De nem kor-
mánypénzen.

Bethlen István gróf: Ebben sem-
mi titkolnivaló nincsen, ezt min-
denki tudja, ezzel tisztában van
a Ház minden tagja.

Ha ez ellen tiltakozik és felhá-
borodik valaki, úgy felháboro-
dásában semmi őszinteség nin-
csen és csak azért háborodik
fel, mert fel akar háborodni.

(Élénk helyeslés és taps a jobbol-
dalon és a középén. Allandó zaj a
szélsőbaloldalon.)

— Elismerem, hogy Friedrich
István objektív alapon fejtette ki
nézetét és maga is hangoztatta,
hogy a rendelkezési alap ellen nem
emel kifogást, ha azt ilyen célokra
fordítják.

— A másik forrás egy gyűjtés
volt. (Nagy zaj a szélsőbaloldalon)
Felelősségem teljes tudatában je-
lentem ki, hogy

a lap barátai maguk között
gyűjtést indítottak,
amely nagy és tetemes összeget ho-
zott össze. Ez egy

kibételes eset, hogy Magyar-
országon vannak önzetlen em-
berek, akik minden ellenszolgá-
ltatás nélkül hajlandók egy
politikai irányt támogatni.

(Allandó nagy zaj a szélsőbalol-
dalon.)

Bethlen István gróf: Én a ma-
gam részéről ezt szép és dicséretes
cselekedetnek tekintem. Erről a
gyűjtésről elszámolást adni nem
tudok, de nem is vagyok hajlandó.
Kérem válaszul tudomásulvételét.
(Hosszantartó nagy taps és éljen-
zés a jobboldalon és a középén.)

Friedrich István ismerteti ez-
után a kényszerfelszámolás egyes
fázisait. Kifogásolja, hogy a Buda-

pesti Hírlap régi veszteségeiért a
P. K. tartja a hátát. Az ügy hátra-
lévő részét máskor fogja elmonda-
ni. (Nagy derűtlenség.)

Podmaniczky Endre báró: Ak-
kor jön a harmadik felvonás?

Gunyos felkiáltások: Eljen a
szervező.

Ezután az elnök szavazásra teszi
fel a kérdést.

A többség a pénzügyminiszter
választ tudomásul vette.

Az ülés délután két órakor ért
véget.

Bizalmat szavaztak a francia kormánynak

Páris, dec. 5. (Havas.) A kamara
ma délutáni ülésén Tardieu minisz-
terelnök javaslatot tett arra, hogy
a költségvetés tárgyalásának befe-
jezéséig a Kamara minden nap dél-
előtt, délután és éjjel is ülésessék, a
vasárnapokat is beleértve. A javas-
lat az ellenzéki padokban nagy lár-

mát idézett elő. A szociálisták azt
mondták, hogy vasárnap a parla-
ment ne tartson ülést. E kérdés kap-
csán Tardieu felvetette a bizalmi
kérdést és 7 óra 50 percek elrendel-
ték a szavazást. A Kamara 350 sza-
vazattal 142 ellenében bizalmat sza-
vazott a kormánynak.

Orkán Angliában és az Oceánon

Lorient, dec. 5. (Havas.) Az At-
lanti Oceánon 16 óra hosszat tar-
tó heves vihar dühöngött. A ten-
ger színje egy méterrel duzzadt a
normális szin fölé. Három angol
gőzös segélykérő jeleket adott le.
Egy vitorlás hajótörést szenved-
ett és öt utasa 10 órai hánykód-
tatás után mentőcsónakon sze-
rencsésen partra jutott.

London, dec. 5. — Oránként 100
mérőföld sebességgel haladó orkán
seperte végig Angliát. Az orkán
hatalmas fákat, vasuti emelő da-
rukakat, autókat fordított ki és há-
zakat döntött romba. — A Dun-
can nevű 24 tonnás gőzös az angol
partvidéken elsüllyedt, legénységé-
ből eddig ötöt kimentettek, a töb-
bit még keresik.

Az intő miatt öngyilkos lett egy diák

Budapestről jelentik: Néhány nap-
pal ezelőtt a rákospalotai Lutzen-
burger vendéglő tulajdonosának
Miklós nevű, VIII. gimnázista fia
nyomtalanul eltűnt hazulról. Kide-
rült, hogy a fiu intőt kapott az isko-
lában és a szülők attól féltek, hogy
a lelkiismeretes, jó tanulót ez any-
nyira elkészerítette, hogy talán ö-
ngyilkoságot követett el. A rendőrség
most értesítést kapott a Tolna me-
gyei Németkéről, hogy Lutzen-

bacher Miklós ott az egyik rokoná-
nál öngyilkosságot követett el és
életveszélyes állapotban fekszik ná-
luk. A család felhozatta a súlyos
állapotban levő fiút Budapestre, a
Rókus kórházba, ahol tegnap dél-
után meghalt.

Lutzenbacher Miklós halálos
ágyán elmondta szüleinek, hogy az
intő miatti elkészeredésében hatá-
rozta el magát arra, hogy rokonai-
hoz utazik és ott fölbéli magát.

Közérdekű levelek

A Sámsoni-uti lakosok kérelme.

Nagyon kérem egy a saját, mint
a többi telektulajdonosok nevében
az illetékesek figyelmét felhívni az
alábbiakra:

Ugyanis mi Sámsoni ut baloldá-
lán levő lakosok a nyiregyházi
vasuti vágányig birunk 7 darab
lakóházat többrendbeli lakással,
természetesen, iskolába járó gyerme-
kekkel. Csekély óhajtatásunk volna,
hå kaphatnánk egy átjárót a Kas-
saj utról a legrövidebb utszaka-
szon, pl. az „Északi sarok“ kores-
ma előtt. Tessék elképzelni, milyen
sártengeren kell nekünk átvergőd-
ni, míg egyik oldalról átjutunk a
másik oldalra, az a rengeteg fuva-
ros és vidéki ki, be jövő-menő ko-
csik hogy felvágják az ut jobb- és
baloldalát, aki arra nem jár, el
sem tudja képzelni. Megragadva
az alkalmat, miután jelenleg a ka-
szárnya előtti járdát javítják, ki-
csi költséggel és jóakarattal meg
lehetne csinálni.

Kérem ismételten mindnyájunk

nevében szerény kérelmünkre fel-
hívni a figyelmét.

Baffy István,
Sámsoni ut 8.
12279-81. l. r. sz.

BANKRABLÁS BÉCSBEN.

Bécs, dec. 5. Az Angol-Osztrák
Banknak a Strauch-gasseban levő épü-
letében betörők jártak és 30 ezer
schillinget zsákmányoltak. A rendőr-
ségnek most sikerült a betörő tettes-
ket elfogni. Schwarz Henrik kereske-
delmi utazót letartóztatták, büntársát
pedig már előzőleg más lopás miatt
letartóztatták.

INGYEN

nem, de már

20 fillértől 50 fillértől
füzött, kötött

regények

kaphatók a

Kultura antikváriumban
Szent Anna-u. 3.

Okvetlen nézze meg
december 1-6-ig a

Piros bugyellárist

FEUERMANN

bőröndösnél.

A tiszazugi arzenpörben a védők kéri Baltazár püspök tanukénti kihallgatását a község zilált vallási viszonyairól

December hó tizenharmadikán kezdik tárgyalni a nagy pört.

Szolnokról jelentik: December 13-án kezdődik Szolnokon a tiszazugi gyilkosságok első főtárgyalása. A tárgyalás érdekessége felül fog mulni minden várakozást. A védelem ugyanis nemcsak a gyilkosság körülményeire és előzményeire fog kiterjeszkedni a főtárgyaláson, de főként orvosokkal akarja majd igazolni, hogy

Tiszazugban egy szörnyű lelki járvány fertőzte meg az asszonyokat és ezt a lelki járványt pszichoanalitikusokkal, papokkal és Tiszazug hatóságával akarja majd bizonyítani.

December tizenharmadikán a vádlottak padjára ülő gyilkos asszonyok védői, dr. Virág Gyula és dr. Kovács Gábor ellenőrző orvosszakértőket jelentettek be, akik közül az egyik dr. Kelemen Endre Zoltán, a másik dr. Feldmann Sándor ideggyógyász.

A védők szerint ez a bűnügy megnyugtatólag csak úgy bírálható el, ha az egyes esetek individuális körülményei felderítésén kívül a most már szinte világszenzációvá fejlődött tiszazugi mérgezés, etikai, társadalmi, vallási és közigazgatási körülményei is portrét kapnak a főtárgyaláson.

Ebben a portréban meg kell találni azt a lélektani hatást, amely alatt a vádlottak lelkileg oda süllyedhettek, hogy a bűncselekményt elkövezték. Ezért tanuként kéri a védők meg-

idézni dr. Baltazár Dezső református püspököt, akinek egyházmegyéjéhez tartozik a Tiszazug és öt megkérdezni, *milyen zilált vallási viszonyok között élt Nagyrév lakossága.*

A püspök mint lélekbuvár, mint népének vallási öre, hivatott lesz valomást tenni abban a tekintetben, hogy ezek a zilált vallási viszonyok okozták-e a község lakosságának nagyfokú etikai legyengülését.

Tanuként kéri megidézni Patruban István tiszaföldvári alispánt, Alexander Imre alispánt, Bihar István szolnoki tanfelügyelőt, azonkívül a tiszazugi jegyzőket, községi bírőkat, tanítókat, lelkészeket, akikkel igazolni akarja a védelem, hogy Nagyréven olyanok voltak a közigazgatási, társadalmi és iskolai viszonyok, hogy a gyilkosok teljes etikai elsatnyulása elkerülhetetlen volt.

A védők szerint ezek a tanúk valami fogják, hogy minden asszonyt az üzletszerű gyilkosok állandóan kísértésben tartották és nem volt asszony, akit ne akartak volna rávenni, hogy valamilyen hozzátartozóját tegye el láb alól.

A törvényesek még nem határozott, hogy a védelemnek ezeket a bejelentett tanuit megidéztesse-e. Egészen bizonyos azonban, hogy a 13-án kezdődő tárgyaláson, csaknem 100 tanu fogja a Tiszazugon elkövetett bűncselekmények hátterét felfedni.

A tuberkulózis új módja: a tüdőplombálás

Dr. Balkányi Pál előadása az új gyógymódról. Érdekes előadások a debreceni orvosegyesületben.

A debreceni orvosegyesület tegnap tartotta ezidén negyedik tudományos ülését. Az első felolvasást dr. Köntzsey Ernő sátoraljai helyi kórházi főorvos tartotta s betegbemutatással kapcsolatban az osteo malacia, csontlágylás egyik igen ritka körképéről adott elő igen érdekesen.

Az Augusztá-szanatórium egyik osztályvezető orvosa, dr. Pongor Ferenc a tüdőbetegségeknek egyik új gyógymódjáról tartott hasonlóan érdekes előadást. Ez a gyógymód a mellkasnak olajjal való kitöltéséből áll.

Dr. Sók Gyula klinikai tanársegéd a köldökzsínör-sérvről tartott előadásán a köldökzsínör-sérvről tartott előadás mutatta be ezt az esetet s ennek kapcsán referált egy olyan esetről, amelynél egy nyolcórás csecsemőt operált meg sikerrel.

A tudományos ülés legérdekesebb előadása következett most: dr. Balkányi Pál, az Augusztá-szanatórium sebészorvosa számolt be azokról a szép eredményekről, amelyeket a tüdő tuberkulózis előrehaladott eseteinél ért el egy új gyógymód: a tüdőplombálás alkalmazásával. A tüdőplombálás abból áll, hogy a (fürges) tüdő egyes részeit plombbal szorítják össze. A

mellkasban, a mellhártyán kívül helyezik el ezt a plombot, amely a tüdő beteg részét összeszorítva alkalmas ad a gyógyulásra. Ezzel az eddig csak külföldön alkalmazott gyógymóddal igen szép eredményeket ért el már az Augusztá-szanatórium. Ezeket az eredményeket az előadó összehasonlította a kitűnő külföldi eredményekkel s rámutatott arra, hogy az Augusztá-szanatórium eredményei összehasonlíthatók azokkal. Kiemelte a műtét nagyjelentőségét, amely különösen szociális szempontból nagy, hiszen ezzel az eljárással a hosszú szanatóriumi kezelés helyett néhány hét alatt munkaképessé lehet tenni a betegeket. Az előadást az ülés orvosközönsége nagy érdeklődéssel hallgatta s utána igen sokan halmozták el szerencsekívánatokkal a kitűnő előadót.

Takaréktűzhelyek

minden kivitelben raktáron van.

Varrógép, kerékpár

javitását szakszerűen készítem alkatrészeket raktáron tartok

Nagy István

műszerész és lakatos mester, Széchenyi ucca 6. szám alatt.

Benyáts Emil cipőosztálya

Debrecen.

Nagy választék mindenféle cipőben és áiban.

Egyedül az árak hirtetése semmit sem jelent, miért is azt ez esetben elhagytam.

Önnek meg kell győződnie jó minőségeimről, hogy felismerje jutányos árait.

A Verhőczy bajtársi Egyesület disztáborozása

Tegnap este volt a jogászok disztáborozása, melyet az Arany Bika kistermék rendeztek meg. Erre az alkalomra zsufolásig megtelt a terem. A hagyományos disztáborozás mindig jól sikerül, de most úgy látszik, hogy rendes méreteket is túlhaladta a siker.

Az estélyt műsor vezette be, melynek első száma volt a törzsfői megnyitó. Tóth Elek, a „Horthy Miklós” törzs, törzsfője tartotta a megnyitó beszédet, melyben megemlékezett a kormányzó nevenapjáról és üdvözölte az erre az alkalomra összegyűlt díszes vendégsereget.

Dávid Gyula bajtárs ügyes krónikát szerkesztett erre az alkalomra, amit nagy tetszés közepette olvasott fel.

Bán Emil bajtárs vizsgálata általános tetszést váltott ki, majd általános derűtség között osztották ki a ajándékokat, amivel a Mikulás lepte meg az ajándékozandókat.

Török István a „Derék” törzs törzsfője, kerületi alvezér záróbeszéde zárta be a műsort.

Műsor után „Nem ütök a jogászt agyon”, csárdással kezdetét vette a tánc, mely a reggeli óráig tartott.

Az alábbi megjelentek nevét sikerült feljegyezni a rendezőségnek.

Dr. Bozóky Ferenc jogikari dékán, dr. sz. Kun Béla egyetemi tanár, dr. Tóth Lajos egyetemi tanár.

Urhölgyek: Veréb Istvánné, csatári Szücs Bertalané, Szemes Károlyné, Birta Istvánné, Veszprémi Barnáné, Novák Istvánné, Hamzsala Péterné, Tóth Gáborné, Sneider Jánosné, Szőke Dánielné, Sarkadi Sándorné, Varga Ferencné, Oláh Andrásné, özv. Asztalos Istvánné, Nagy Lajosné, Keszár Jánosné, dr. Porszász Károlyné, vitéz Deák Jánosné, Eötvös Jánosné, Biró Istvánné, Kiss Lajosné, Budaj Sándor-

né, Pecze Jánosné, Fekete Jenőné, özv. vitéz dr. Sívágó Endréné, Kovács Józsefné, dr. Szabó Gusztávné, Szabó Gézáné, Rézler Ervinné, Porcián Jánosné, Sz. Nagy Józsefné, Kovács Antalné, dr. Tóth Sándorné, Kiss Kálmánné, Skultéti Ferencné, Kreitler Antalné, dr. Berényi Lászlóné, özv. dr. Szabó Endréné, özv. dr. Ujhelyi Sándorné, Erben Tivadarné, Bajomi Józsefné.

Urleányok: Csatári Szücs Gabi, Veréb Margitka, Birta Irike, Veszprémi Kató, Novák Kató, Hamzsala Klára, Köröskörényi Irén, Sneider Ilonka, Sarkadi Gizike, Sarkadi Ilonka, Trnka Ilonka, Bogdán Margitka, Varga Piri-ke, Oláh Lilike, Asztalos Ilus és Muci, Nagy Irén és Irma, Eötvös Bazsó, Biri Etelka, Kiss Rózsika és Bertuska, Pecze Rózsika és Ica, Kovács Pipi, Dedinszky Matild, Burkhardt Katinka, Szabó Ili, Rézler Magdus, Porcán Man-cika, Sz. Nagy Babi, Kovács Olga, Kis Klárka, Módi Boriska, Skultéti Ica, Kreitler Irén, Kiss Lola, Jászay Irén, Seitfried Ilma, Kocsár Piroška, Bálint Emmi, Keresztes Mancsi, Berényi Gabi Ujhelyi Klárka, Szabó Csiri és Magdi Erben Irénke, Bajomi Ilike, Siposs Erzsébet, Magyar Kató, Magyar Suro-lta, Thuránszky Erzsébet, P. Nagy Márta, Toroczky Iboly, Kreszán Erzsébet.

Gömbös Gyula honvédelmi miniszter hétfőn este Debrecenbe jön

Meglátogatja a helyőrséget, s kedden tovább utazik.

Gömbös Gyula, az új honvédelmi miniszter tudvalévően elhatározta, hogy az egyes helyőrségeket személyesen meglátogatja. Az elmúlt időkben a Dunántulra látogatott el és az ottani helyőrségeket szemlélte meg.

Értesülésünk szerint Gömbös Gyula Debrecenbe is eljön. — Beavatott helyről azt közölték velünk, hogy a honvédelmi miniszter hétfőn este Miskolcra felől érkezik Debrecenbe és kedden a helyőrségnél tesz látogatást.

Gömbös Gyulának ez a körutja szigorúan hivatalos jellegű. Valószínűleg még a keddi nap folyamán tovább utazik Debrecenből.

Háztartása

egész havi szükségletét legelőnyösebben vásárolhatja

könyvre

Pálffyánál, Kossuth-u. 7. Igy sokszor vásárol s egyszer

fizet.

Az olasz királyi pár látogatása a pápánál

Róma, dec. 5. A királyi pár látogatása a Vatikánban programszerűen folyt le. Öt perccel 11 óra előtt indult el a királyi pár autón a Piazza Piáról és négy autó kísérte: Grandi külügyminiszter, egy szárnysegéd, a fődvármester, a főkamrás és a főstrázsamester. Pontban 11 órakor ért a királyi pár a Szent Péter térre, ahol a Vatikán városának kormányzója üdvözölte a királyi vendégeket. Itt csatlakozott a királyhoz a vatikáni olasz nagykövet, azután a királyi pár az oszlopcsarnokon át kíséretével a Vatikánba ment.

Az audencia a pápánál a hagyományos formák között ment végbe. A pápa a kistérteremben fogadta a királyi párt.

Rövid ideig egyedül volt a király és a királyné a pápával, azután bevonult a kíséret is, amelyek tagjait a király sorra bemutatta a szentatyának. Az audencia után a királyi pár Gasparri bíboros államtitkáránál tett látogatást, majd a Szent Péter templomba ment, ahol a bazilika érseke fogadta. A templomból a királyi pár vizitált a Quirinálba.

Az utcákon sorfalat álló nép

mindenütt óriási lelkesedéssel köszöntötte az uralkodópárt. Mikor az uralkodópár áthaladt a Szent Péter téren, majd a Borgia-udvaron és végül a San Damaso-udvarra érkezett. Vatikán város területén a pápai gárda kivonult csapatai tisztelegtek az uralkodópár előtt, a pápai gárda zenekara pedig az olasz királyi himnuszt játszotta.

Gasparri bíboros államtitkár a kora délutáni órákban viszonzta a királyi pár látogatását. Előbb a királyi párnál, majd Grandi államtitkáránál jelent meg.

A királyi párnak a pápa egy drágakövekkel kirakott ékszerkettőt ajándékozott továbbá egy 400 kötetből álló antik könyvtárt.

A királyné egy Madonna-festményt és egy drágakövekkel és arannyal ékesített rózsafüzért kapott a pápától.

A fogadtatás színpompája festői volt és különösen a svájci gárda páncélos és alabárdos tagjai keltettek feltűnést. A pápai őrség tagjaiból alakult zenekar a fogadtatás ideje alatt egyházi dalokat adott elő.

A kiosztott földek megváltási ára az egységespárt előtt.

Csontos Imre azt kérte, hogy a pénzügyi miniszter adjon halasztást az adóhátalékok befizetésére, tekintettel a súlyos gazdasági helyzetre.

Budapest, december 5. Az egységes párt csütörtök este értekezletet tartott, melyen a kormány tagjai közül Bethlen István gróf miniszterelnök, Wekerle Sándor pénzügyminiszter, Vass József, Mayer János, Scitovszky Béla és gróf Klebelsberg Kunó miniszterek vettek részt.

Pesthy Pál elnök megnyitva az értekezletet, a hála és szeretet érzésével emlékezett meg a kormányzó névnapjáról és ezzel kapcsolatban a kormányzó 10 éves működéséről. Mindnyájunk érzését tolmácsolom — mondotta — amikor azt kívánom, hogy a jó Isten őt e szerencsétlen ország számára bölcsességben, tetterejében tartsa meg minél tovább. A párt tagjai állva hallgatták végig az elnök szavait és lelkesen ünnepezték a kormányzót, majd felhatalmazták Pesthy Pál elnököt, hogy a párt jókívánásait személyesen tolmácsolja az államfő előtt.

Átérve a napirendre, Temesváry Imre a földbirtokrendezés során kiosztott földek megváltási árának megállapításáról szólott. Rámutatott arra, hogy a földhöz juttatottak között a vételtár megállapításával kapcsolatban igen nagy a nyugtalanság, melynek rugója főképpen az igazság. Szükség lett volna, hogy a kormány megnyugtató nyilatkozatot tegyen és ha lehet olyan intézkedéseket léptessen életbe, melyek enyhítik a kis emberek terheit. Tudatában van annak, hogy e kérdésnek enyhítése rendkívül nagy gondot okoz a kormánynak. Felkérte a kormányt, hogy a lehetőséghez mérten igyekezzék a fennálló anomáliákat megszüntetni és ha lehet, azokat különösen a legszegényebb néprétegre vonatkozóan kiegyenlíteni.

Wekerle Sándor pénzügyminiszter kifejtette, hogy a 27 pengő 60 fillér buzaár milyen körülmények számítása alapján adódott és igen előnyösnek volt tekinthető. Át kellett térni a bírói vételtárnál a buzában megállapított

veteláraknál a pengő értékre, mert hiszen a buzaártek mindig ingadozó.

Azoknál, akik bírói uton megállapított vételtár szerint kaptak ingatlanrészt 10—12 évi törlesztési határidő van megállapítva, ezenkívül még ki volt kötve bizonyos kamatfizetés is. Kérdés tehát, nem előnyöse-e 5.4 százalékos annuitással 52 évre szétosztva fizetni az egész vételárat, mint 10 év alatt fizetni a megállapított vételárnak évenként egytizedrészét, azoknál az 5—8 százalékos kamatot a még hátralékos vételárakat. A pénzügyi tervben változtatni nem lehet, mert ez a legnagyobb jogi igazságtalanságokra vezet. A pénzügyi felépítés szerves egész és meginoghatna, ha azon változtatást végezne.

Bottlik József kéri a kormányt, hogy a kérdést ne pénzügyi szempontból nézze, hanem elsősorban szociális szempontból.

Csontos Imre kérte a pénzügyminisztert, hogy a nehéz gazdasági helyzetre való tekintettel az adóhátalékok lefizetésére adjon halasztást.

Wekerle Sándor pénzügyminiszter megnyugtató válasza után Csizmadia András, Matta Árpád, Vasadi Balogh György, Simon András szólaltak még fel. Wekerle Sándor pénzügyminiszter válaszul a felszólalásokra, elismeri, hogy történtek itt-ott igazságtalanságok, ezek azonban csak szórványos esetekben fordultak elő. Igyekezik is ezeket az igazságtalanságokat és visszaéléseket orvosolni. Őva inti azonban a pártot attól, hogy a kérdést generaliter rendezzék. A párt tagjai a miniszter beszédét egyhangulag tudomásul vették.

Az értekezletet párvacsora követte, melyen azonban felszólalás nem hangzott el.

A „DEBRECZEN” szombat reggeli száma közli az egész heti teljes rádió-műsort.

Leharapta vadházastársa orrát

Győzről jelentik: Nagel Károly sokorópátkai cipészegéd már közel egy éve él vadházasságban Szűcs Máriával. Ma hajnalban együtt indultak el kocsin Győrbe, de utközben a férfi féltékenységi jelenetet rendezett, mire Szűcs Mária leugrott a kocsiról és egy másik kocsira ült fel. Nagel Károly kocsija érkezett be először Győrbe és a cipész a huspiac mellett várta a leányt. Egy félóra múlva érkezett meg a másik szekéren Szűcs Mária. Nagel, amint megpillantotta, odaugrott és a hátsó ülésből leemelte. A leány védekezett és most formális birkózás kezdődött az aszfalton. A cipész végre le-

teperte a leányt és az orrába harapott, az orrot többször kiharapta a leány arcából. Szűcs Máriát egyszerre előntötte a vér és irtózatos fájdalomában görcsösen fetrengett a földön. Egy közelben lakó orvos részesítette első segélyben, akinél Szűcs Mária magához is tért és egy félóra pihenő után elfutott a rendőrségre, ahová Nagelt már bekísérték a rendőrök. A nagy vérvesztéségtől azonban az uton összeesett a leány. Mentőket kellett hívni, akik kórházba szállították. Nagel Károlyt kihallgatása után elbocsátották a rendőrségről.

Ada Sari hangversenye

Kevés koloratur énekesnőnek van olyan széles és átfogó skálája egymástól műfajilag is távolos művek interpretálására, — mint Ada Sarinak. A koloratura különben is olyan énektechnikai tökéletességet tételez fel és a hanganyagának is olyan abszolút biztos kezelését, amely minden változtatást kimeríti a tudásnak. S ha ehhez aztán még az éneklésnek benső átélésé magasodott kifejező ereje is társul: a siker elmaradhatatlan. Tegyük hozzá mindjárt, hogy tiszta művészi sikert értünk el, azaz, nem pedig a pillanatnyi hatásnak a muzsika s a női vox humanával kiváltott érvényesülését.

Aki ilyen csodálatosan tud banni a nemes anyaggal, annál ez a művészi siker talán egészen természetesen is és csak az a lényeges, hogy a foglalat is, amiből ez a siker szikrázva kiragogy, szintén nemes legyen. Nem elég énekelni, hanem az ének tárgyat is úgy kell összeválogatni, hogy azok egy szinten legyenek az énekes tudásával. Ez elengedhetetlen kellék akkor, mikor minden egyéb adottság birtokában van a művész. — Épen azért volt Ada Sarinak tegnapi hangversenyén a siker olyan elementáris és forró, mert a művész gyönyörű csokorra kötötte össze a különböző műveket s klasszikus példát adott arra, hogy hogyan lehet egy szóló énekesnőnek minden és legjobb tudását megcsillogtatni úgy, hogy az állandóan a magasabb régiókat szárnyalja be.

Az énektechnika nagyon kényes és nagyon komoly dolog. Csak nagyon kevés kiválasztott tud feljutni ennek a technikának a csúcsára és még ezek közül is kevesen tudják érzékeltetni a hangot, magának a hangnak színével és anyagával, szóval hangszerűen kifejezni a muzsikát. (Mint ahogyan a szobrásznak pl. a kő anyagával kell kifejeznie a művészi gondolatot.)

Ada Sari tökéletesen bírja a technika minden aprólékos kis csinját-binját. És nála ez a technika sohasem lesz önmagáért érdemmé, hanem természet és magától értetődő kifejezőjévé válik a műnek.

Magyarítani sokféleképpen lehet a művészi értelmezést. Ada Sari minden magyarzatot feleslegessé tesz, annyira összefoglal minden összeálló formát, technikát és kifejezőmódot. Egy forró crescendo, vagy egy lehelletbe haló decrescendó nála többet mond, mint egy oldal süritett esztétikai tanulmány. Gyönyörű énekhangjának a legkisebb árnyalása is finomságok és szárnyaló forték, — trillák és simára fogott tartott-hangok mind-mind a legcsodála-

tosabb és legmegelegebb csengéssel törnek utat a hallgatóság szívéhez. A koloratura legnehezebb feladatait is, a legnehezebb állásokat, hangközöket zökkenő nélkül olvasztja egybe és olyan könnyen, biztosan, mintha valami csodálatos szerkezetű hangszer briliánsan kidolgozott regisztereit önténék egységbe a hangok ezerféle színét és erejét.

A műsoron több kisebb dalgyöngy után egy felségesen szép Rimsky-Korsakov dalt mutatott be a művész utólérhetetlen művészettel. (Merő ellentéte a Rossini „Tarantellá”-nak, aminek bosszorkányos technikai nehézségeit szinte játszva győzte le a művész.)

Egy Meyerbeer ária és két páratlanul szép északi dal (Grieg, Sjögreen) valóságos zenei gyöngyök voltak, de nem kevésbé csodálatos előadásban hallottunk egy Verdi áriát, két Strauss és egy rendkívül finom Charpentier-t.

A közönség valósággal ünnepele a művésznőt, aki a nem mindennapi lelkesedésre egymásután énekelte ráadásaként szebbnél szebb műveket.

A zongorakíséretet dr Herz Ottó adta a művészi alkalmazkodásnak és tökéletességnek minden meghatározójával. — A sok tapsból és sikerből ő is kivette a művészi kíséretért járó részt.

(Szyk.)

x Rendeljen bérautót a Fortunagarázsban. Telefon 320. szám.

Esküvői fénykép-

különlegességek

nagyítások, családi, csoport és gyermekfényképek legszebb kivitelben készülnek.

LIENER

műtermében
Csap ucca 1. sz.
Telefon 17-22.

A külsőségi ásott kutak vize terjeszti a tifuszjárványt.

Felvilágosítják a külsőségi lakosokat a veszedelemre. — A tisztifőorvos jelentése az egészségügyi állapotokról a közigazgatási bizottság előtt.

Tegnap délután tartotta meg az új városi közigazgatási bizottság első ülését. A régi tagok közül csak dr. Magosa György ny. polgármester jelent meg, a többiek mind újak.

Dr. Hadházy Zsigmond főispán az ülés megnyitása után üdvözölte az új bizottsági tagokat és a bizottság munkájához sikert kívánt. Ezután áttértek a szakelőadók jelentéseire és az egyes ügyek megvitatására.

Dr. Láng Sándor tisztifőorvos Debrecen város november havi közegészségügyi állapotairól a következő jelentést terjesztette elő:

1929 november havában a közegészségügyi állapotok javultak. A szaporodási arányszám 6.64 százalékról 7.93 százalékra emelkedett. Az összes születések száma 223, az összes halálozások száma 155 volt, a szaporodás 68. A népmozgalmi adatok eme javulásával a hevenyfertőző betegségek annyiban tartottak lépést, hogy a tifusz megbetegedések száma 137-ről 101-re esett, a múlt havi 17 tifusz halálozás száma pedig 13-ra. A hevenyfertőző betegségek száma 247 volt, 9-cel emelkedett ugyan a múlt haviéhoz képest, de az emelkedést főleg a bárányhimlő s járványos fültömírgylob megbetegedések idézték elő.

Ronesoló toroklob volt 48, — 3 halálozással, vörheny 30, kanyaró 10, szamárhurut 6, — 1 halálozással, bárányhimlő 31, hasihagymáz 101, — 13 halálozással, vérhas 1, járványos fültömírgylob 18, gyermekági láz 1, influenza 1, mely halállal végződött.

Amint a számok mutatják, a tifusz, bár 36-tal kevesebb volt, mint a múlt hóban, még mindig 101 esettel és 12.8 százalékos halálozással grasszál. Novemberben 3 tifuszfészket sikerült felkutatnunk: a Téglavetőben, a Honvéd uca végén s a Bajnok uccában. Mindegyik megállapíthatjuk az ivóvíz fertőzöttségét. Vizvizsgálat 23 esetben történt a következő eredménnyel: 6 vízvezetési kut és 6 furott kőzkut vize kifogástalan volt, 8 furott magánkutból 4 kifogástalan, 4 ivásra alkalmatlan volt. 8 nyitott magánkut ivásra egysem volt alkalmas. Ivásra alkalmatlannak találtattott tehát 12 kut, ezek közül 3 szivattyús s 5 nyitott gémeskut róli bakteriummal fertőzött volt. Ezek voltak azok a kutak, amelyek körül a tifuszgócok elhelyezkedtek. Intézkedtem, hogy minden egyes tifusz eset bejelentésekor az illetékes tisztifőorvos által abból a vízből, amelyből a beteg ivott, vizminta vétessék s vegyileg és bakteriumokra megvizsgáltsák. A fertőzött kutak közül 3 szivattyús kut leszereltetése, 4 nyitott kut betömötése, 5 kútnak átépítése s kitisztítása vált szükségessé.

Disznóölésre

más alkalmakra kitűnő rizling BOR 5 liter vételnél 66 fillér, Petőfi tér 3.

A tifuszjárvánnyal kapcsolatban, október 29-én megnyitott járványkórházban eddig 62 beteget kezeltek, akik közül meghalt 7, gyógyultan távozott 5, jelenleg ápolás alatt van 50, még pedig 20 nő, 15 férfi és 15 gyermek. A meghaltak azok sorából kerültek ki, akiket csak későn, a harmadik héten tudtak a tisztiorvosok a kór súlyossága miatt kórházi kezelésre rábírní. November havában az eredetileg 35 férőhellyel bíró járványkórházat a beutaltak nagyszáma miatt 24 ágygal bővítettük, úgy hogy jelenleg 59 ágy áll rendelkezésre.

A nevezetesebb halálokok közül hevenyfertőző betegségben meghalt 18, gümőkórban 7, rákban 12, görcsös betegségben 4, bélhurutban 2, erőszakos halállal 1, öngyilkosság volt 2.

A tisztifőorvos jelentéséhez dr. Bögel József kért szót.

Azt tapasztalta, hogy a járvány egyik főoka a rossz ivóvíz, melyet a telepeken az ásott kutakból merítenek.

Alig két méter mélységük ezek a kutak és ezekből isznak az emberek, ezekből merik az edény elmosogatásához a vizet és ahol tehenet is tartanak, a tejtermékek készítésénél is ezt a vizet használják a mosáshoz.

Ezáltal behurcolják a tifuszt a városba is.

Azt ajánlja, hogy figyelmeztessék az ottani lakosságot arra, hogy

a telepi ásott kutak vize nagyon veszedelmes, mert tifuszbacilusokat tartalmaz. Ezt a vizet ivásra és edénymosásra csak akkor szabad használni, ha előbb felforrallják.

Azt is indítványozza, hogy ott, ahol a város furat kutakat, ott az ásott, sekély kutakat töméssek be és akik a fertőzött kútnak vizét használják, azokat büntessék meg.

Dr. Láng Sándor tisztifőorvos válaszol a felszólalásra: Ismeretesek azok a helyek, ahonnan a tifuszjárvány kiindul. Ezek a Létai, Monostorpályi ut és a jelentésben említett három uca környéke.

— Minden egyes esetben — mondotta a főorvos, — amikor jelentik nekem a tifuszbetegeket, kiszáll a tisztiorvos és vizmintát vesz. Ez az eljárás eddig eredményes volt. Ha majd arról kap jelentést, hogy talajvizet használnak ivásra, javaslatot tesz, hogy tiltsák be a víz használatát. Ilyen jelentés azonban még nem érkezett. Ilyen kutak különben is csak a Monostorpályi uton vannak, a város nyugati részén. Ahol mélyebb a talajvíz, ott a kutak átszűrt vizet adnak. Véleménye szerint nem marad más hátra, mint üldözni a járványterjesztőket.

Dr. Nagy István: Vajjon nem használna valamit a lakosság felvilágosítása a külsőségeken?

Dr. Láng Sándor tisztifőorvos: Használni használna, de jobb a büntetés.

Bögel József dr. hangoztatja, hogy igenis használna a propaganda.

Dr. Láng Sándor: A Közegészségügyi Egyesület ilyen előadásokat már a közeljövőben tart.

Várady Géza: Az a kérdés, hogy a szegény telepek a maguk erejéből tudnak-e kutakat furatni, nem kellene-e ezt közköltésen megcsináltatni.

Bögel József: A propaganda előadásokat ne a város belső részén, hanem kívül rendezzék, ahol a baj van. Ez különben is nagyon jóindulatu lakosság és ha megfelelő módon felvilágosítják, meg fogadják, amit a saját érdekében mondanak neki.

Bögel indítványát elfogadta a bizottság. Dr. Hadházy Zsigmond mindjárt meg is kérte a sajtó képviselőit, hogy a propaganda munkában legyenek segítségére a hatóságoknak és már most közöljék, melyen veszedelmes a sekélyvizű ásott kutakból vizet használni.

lő módon felvilágosítják, meg fogadják, amit a saját érdekében mondanak neki.

Bögel indítványát elfogadta a bizottság. Dr. Hadházy Zsigmond mindjárt meg is kérte a sajtó képviselőit, hogy a propaganda munkában legyenek segítségére a hatóságoknak és már most közöljék, melyen veszedelmes a sekélyvizű ásott kutakból vizet használni.

GYÁRUNK ÁTSZERVEZÉSÉT

külföldi szakemberek közreműködésével

befejeztük

és megkezdjük a

TURUL LUXUS-CIPŐK

gyártását.

Debreceni lerakatunkban a

Turul luxus-cipők

árúsítását december 1-én kezdjük meg és e hó folyamán a

Turul luxus-cipők

elegáns kivitelben, tartós minőségben

propaganda áron

kerülnek eladásra.

A kizárólag magyar gyártmányu

Turul luxus-cipők

propaganda egységárai:

17.--

női divatcipő

19.50

női divatcipő

24.50

női divatcipő

27.--

női divatcipő

Gumihócipő P. 14.80

Gumicsizma P. 24.---

Faipar rt. butorüzlete Király uccán bent 4 sz. alatt van

Választási mozgalom a Magánalkalmazottak Biztosító Intézetében

A Magánalkalmazottak Biztosító Intézete december 15-én vasárnap választja meg önkormányzatát. Az ugynevezett MABI. Budapest és környéke összes magánalkalmazottainak betegellátását végzi, míg a vidéki magántisztviselők, kereskedelmi alkalmazottak, altsztek és művezetők, stb. részére csupán azok nyugdíjalapjait kezeli, így tehát a december 15-iki választáson nemcsak a fővárosiaknak van szavazati joguk, hanem az alapszabályok szerint a vidéki tagok, kik kb. negyvenezren vannak, 15 rendes tagot küldenek ezen intézmény közgyűlésébe.

Közel 80 vidéki városban lesznek szavazatszedő küldöttségek, a melyek előtt titkosan szavazhatnak a MABI. tagjai.

A választási küzdelemben két tábor vesz részt. Az egyik a szociáldemokrata párt exponense a Demokratikus blokk, melynek jelöltjei között szakszervezeti titkárok és alkalmazottak vannak, a másik a Nemzeti Blokk, melytől az alábbi felhívást kaptuk közlés céljából:

FELHÍVÁS.

A Debrecen és vidéke összes választóihoz, akik a Magánalkalmazottak Biztosító Intézetének tagjai.

December hó 15-én fogjuk megválasztani a MABI közgyűlési szervét. Minden magánalkalmazott (u. m. gyár ipari, pénzügyi, közüzemi, ügyvédi irodák tisztviselői, gyógyszereszek, kereskedelmi alkalmazottak, művezetők, stb.) érdeke, hogy ezen a választáson a nemzeti eszmének kell diadalra jutnia.

Ennek előkészítésére december hó 8-án, vasárnap délelőtt féltizenegy órakor a Kereskedő Társulat dísztermében, választói nagygyűlést tartunk, amelyre meghívunk minden kereskedőt, munkaadót, magántisztviselőt, kereskedelmi alkalmazottat s mindazokat, akik az intézet fenntartásához juttatásukkal adoznak.

Jöjjenek el és hallgassák meg, miért kell most egy táborba sorakoznunk. A nagygyűlésen, a központi kiküldöttek fognak felszólalni és ismertetni az élethevágó fontos kérdést.

Jöjjen el mindenki, ki a szavazásra jogosult.

Kartársi üdvözléssel:

A Debreceni Magánalkalmazottak Nemzeti Blokkja.

A Nemzeti Blokk vidéki magánalkalmazott jelöltjei:

1. Stämmler Béla magánt., Pécs; 2. Brunkala Tamás, üzletvezető, Szombathely; 3. Köhler Imre üzletvezető, Eger; 4. Kesserü Károly keresk., alk., Debrecen; 5. Funtek László magánt., Szombathely; 6. Nánik Pál nyomda-vezető, Pápa; 7. Pinke István ipt. j., Székesfehérvár; 8. Pichler Jenő üzletvezető, Szeged; 9. dr. Pesthy Pál lapszerkesztő, Zalaegerszeg; 10. Kubinyi Béla keresk., alk., Debrecen; 11. Jéger Károly magántiszt., Eger; 12. Binger P. Pál művezető, Szombathely; 13. Bastár Antal keresk., alk., Székesfehérvár; 14. Vrábely István szövetk. tisztviselő, Balassagyarmat; 15. Scheibel Róbert üzletvezető, Nyiregyháza; 16. Némethi Ferenc keresk., alk., Zalaegerszeg; 17. dr. Sinay Gábor szövetk. tisztviselő, Szolnok;

18. dr. Hatz Ella ipartest. tisztv., Szeged; 19. Pásztor Lajos pénzügyi tisztviselő, Debrecen; 20. Uhróvics Lajos keresk., alk., Balassagyarmat; 21. Berta István, keresk., alk., Baja; 22. Bíró Sándor, magántisztv., Miskolc; 23. Ozvald László magántisztv., Baja; 24. Enk Márton keresk., alk., Eger; 25. Csarnay Gábor keresk., alk., Szeged; 26. özv. Rupprecht Adolfné magántisztviselő, Szombathely; 27. Hornung János keresk., alk., Debrecen; 28. Papp Lajos üzletvezető, Szolnok; 29. Dicker Miksa magántisztviselő, Szeged; 30. Bársony Dezső magántisztviselő, Pétervárad.

A választással kapcsolatban a demokratikus blokk is gyűlést tart vasárnap délelőtt féltizenegy órakor a magántisztviselők debreceni csoportjának helyiségében, (Thaly Kálmán ucca 14. szám alatt).

A demokratikus blokk jelöltjei a következők:

1. Bónis József magántiszt., Miskolc; 2. Neumann Miksa keresk., alk., Békéscsaba; 3. Moldoványi Ödön magántisztviselő, Pécs; 4. Gerő Béla keresk., alk., Szombathely; 5. Bartos Béla magántisztviselő, Szeged; 6. Kremsier István keresk., alk., Nagykanizsa; 7. Löwensohn Géza magántisztv., Szombathely; 8. Schwartz István keresk., alk., Eger; 9. Krausz Győző m. tisztviselő, Békéscsaba; 10. Mosonyi Andor keresk., alk., Győr; 11. Friedmann Vilmos keresk., alk., Miskolc; 12. Fenyő Ferenc magántisztv., Gyöngyös; 13. Hantos Árpád magántisztv., Nagykanizsa; 14. Rosenfeld Imre keresk., alk., Pécs; 15. Mauthner László keresk., alk., Szolnok; 16. Grün Jenő magántisztviselő, Pécs; 17. Krausz Dezső magántisztviselő, Sikkós; 18. Weizmann Miklós magántisztviselő, Miskolc; 19. Arany János keresk., alk., Szeged; 20. Márkus Ferenc magántisztviselő, Debrecen; 21. Winkler D. keresk., alk., Dombóvár; 22. Müller Lopót magántisztv., Szeged; 23. Krausz Gyula keresk., alk., Siófok; 24. Vajda Nándor keresk., alk., Zalaegerszeg; 25. Fried Jenő magántisztv., Miskolc; 26. ifjú Bence László m. tisztviselő, Szolnok; 27. Frankl Ignác kereskedelmi alkalmazott, Békés; 28. Havas Jenő magántisztv., Gyöngyös; 29. Kovács Imre keresk., alk., Debrecen; 30. Berényi László művezető, Szeged.

Kedves vidéki!

Felhívjuk a szíves figyelmét úgy a kedves vidéki, mint a debreceni közönségnek, hogy mielőtt a karácsonyi és újévi ajándéktárgyait beszerzi, feltétlenül látogasson el az Ingóságkövetítőbe, ahol minden fantáziát felülmúló dísz- tárgyak, műtárgyak, gyermek játékok, vadászfegyverek és felszerelések, villany- és petróleumesillárok, kandalláberek, festmények, tükrök, hangszerek, antik és modern órák, vitrinek, könyvszekrények, függönyök, ágyterítők, mindennemű ékszerek a legolcsóbban csak itt szerezhetők be.

Gallérja mindég olyan lesz, mint az új, ha **Sibáti ingje monffy-utca 7. szám alatt** tisztíttatja.

650 munkanélküli munkát találhat az erdei fakitermelésnél

A folyó téli erdei kitermelési, tuskózási és szállítási munkákat a közgyűlés határozata alapján házilag végeztetem el. Nagy sulyt helyezek arra, hogy ezen munkálatoknál debreceni munkások alkalmaztassanak és csak akkor engedek idegen munkást alkalmazni, ha kellő számú debreceni munkás munkára nem jelentkeznék.

Az eddig beállított munkálatok számán felül az erdei kitermelésnél kb. 90, a tuskózásnál pedig 560 munkás alkalmazható.

Felhívom Debrecen munkanélküli levő munkásait, hogy az erdei fakitermelési és tuskózási munkálatokra a hatósági munkaközvetítő hivatalnál jelentkezzenek. A kitermelési és tuskózási munkálatokhoz szükséges szerszámokat a munkásoknak magukkal kell vinni. Tudatában vagyok azonban annak, hogy a munkások egyrésze szerszámot beszerezni nem tud. Ezért korlátolt számban szerszámokat is hajlandó leszek a jelentkező munkásoknak rendelkezésére bocsátani olyképpen, hogy annak beszerzési összegét keresetükből részletekben levonom.

A termelés és tuskózás részében és pénzért is végezhető. A részletesebb feltételeket a hatósági munkaközvetítő hivataltól lehet megtudni.

Felhívom a debreceni fuvarosokat, hogy nagyobb csoportokba tömörülve a fa és más erdei termékek szállítására vagy a debreceni m. kir. erdőigazgatóságnál, vagy az illetékes erdőhivataloknál vagy a hatósági munkaközvetítőnél jelentkezzenek, hogy a szállítási munkák idejének elkerültek a szükséges fuvarlétszám meg legyen.

Tájékoztatásul közlöm, hogy a szállítási munkák a fagy beállta után lesznek csak fogamatositandók.

Debrecen, 1929. év november 27.
Vásáry
polgármester.

Tömegesen látogatják a Volt Iskola-társak Szövetségének kiállítását

Ritkaság számba megy az a páratlanul nagy érdeklődés, amit a megértő debreceni közönség a Volt Iskola-társak Szövetségének a kiállítása iránt tanúsít: megértik a sora már az első napon is nem csak a tündérieren szép kézimunkasátor- nak, hanem a játék, virág, iparművészeti és egyéb csoportoknak is. Nagy kedveltségnek örvend a levél- tészta-sátor, ahol izléses csomagolásban, gondos kéz gyártotta, pompás csiga- és más tészta kapható. Rendkívül népszerűnek Rácz Ilus iparművészeti csodálatosan finom és megkapóan izléses porcellánjai; már majdnem minden darabja elkelt és állandóan számos megrendelést kap. Egyforma értékűek az ő zsenilia himzései a Bíró Erzsébet hasonló technikájú műremekei és a Varga Ilus, valamint a Pálffy nővérek bőr munkái. Hasonlóképpen látogatott pihenőhely a kisteremben felállított buffet, ahol az első napon összegyűlt jöfőle harapivalókat való- sággal elkapták; hogyne, hiszen a legfinomabb csemegét üzleti áránál jóval olcsóbban kapja mindenki. Te- kintettel a buffet nagy forgalmára, arra kéri a Vezetőség a társadalom megértő hölgytagjait, hogy sütemé- nyét, tortát és más ennyivalót a mai és holnapi nap folyamán is a Kollégiumba küldeni szíveskedjenek. Akik felajánlott adományai- kat még nem küldték volna el, dél- előtt 10-1-gig és délután 3-7 óráig bármikor küldhetik. Legyünk olyan bőkezűek a buffetre való adakozás- ban ezen a kiállításon is, mint amilyenek a Dóczy-bálok alkalmával voltunk.

A kiállítás vasárnap délután 6 órig lesz nyitva. Ragadja meg mindenki az alkalmat, sőt ne csak maga látogassa és vásároljon minél többet, hanem hívja fel ismerősei figyelmét is. A Vezetőség gondoskodott a kiállítás méltó befejezéséről, amennyiben vasárnap délután 6 órakor — kiváló gondallal összeállított — magas színvonalú hangversenyt fog rendezni. A hangverseny szereplőit

sikerült megnyerni a városi zenede három országos híri művész-taná- rát: D. Simonffy Imrét, Aisler Mi- hályt és Buza Gábort, akik a zene- irodalom egyik legnehezebb, de egy- uttall legszebb darabját: Schubert B-dur trióját adják elő. Az alkalom- nak megfelelő darabot énekel özv. dr. Sántha Ruzs Istvánné Koutsek Irén, verseiből felolvass Kesztyűsné Balogh Margit és szaval M. Csűrös Ferike. Bevezető előadást tart dr. Szondy György leánygimnáziumi tanár. A hangversenyre 30 filleres belépőjegy szolgál. Jöjjen el min- denki, aki gyönyörködik a kiváló művészi előadásokban.

Tegnap számunkban már részle- tesen foglalkoztunk a kiállított dol- gokkal, de referatánkból kimaradt, illetőleg eltördelődött az egyik ipar- művészről írott recenszusunk. A kimaradt rész a következő:

BÍRÓ ERZSÉBET

(műterem: Kossuth u. 22. sz. alatt) — specialitása a lakásberendezés és enteriőrök tervezése. Dekoratív ha- tású, művészi kivitelű lámpák, egyé- ni technikájú, gyönyörű diványpár- náit mellett kellemes feltűnést okoz- tak a naturalisztikus modorban ké- szült tüfestéses terítők és a divatos goblen-táskák. A közönség nagy sajná- látára az általa kiállított tárgyak magántulajdonok. Ertesülésünk szer- rint azonban a kitűnő iparművész- nő megrendelést elfogad.

A karácsonyi kiállításnak még kü- lön érdekessége a buffé, ahol min- denféle izletes holmit lehet kapni — rendkívül olcsó áron.

China vasbor

vérszegénységnél és étvágytalanságnál kitűnően bevált házi szer.

Félliteres üveg 2.50 P.

Kapható: a készítő

Grósz Nagy Ferenc
gyógyszertárában.
Színház mellett.

A debreceni főreáliskola ünnepélye

A Fazekas Mihály főreáliskola Vöröskeresztes Egyesülete és cserkészcsapata a szegény tanulók karácsonyi megajándékozására december 5-én, csütörtökön délután 5 órai kezdettel házi ünnepélyt rendezett, melynek végén a megjelent szépszámu közönség a legkellemesebb tapasztalatokkal távozott.

Kollwenz Rezső, az énekkar kiváló vezetőjének betegsége miatt a rendezőség kérésére Csósz László polgári iskolai zenetanár vezényelte precizen az ének- és zenekart. A „Szózat” fenséges akkordjai után Zalai János dr. igazgató emlékezett meg néhány meleg szóval a Vöröskereszt munkájáról, amely arra irányul, hogy a szegény tanulókat, akik a mostani gazdasági válságban még jobban rá vannak szorulva a mások jó szívére, meg akarják karácsonykor ajándékozni. Majd Magyarország kormányzóját, Hortny Miklóst éllette névnapja alkalmából. Ekkor a közönség lelkes tapsba tör ki s a kormányzó nemzetépítő munkájára Isten áldását kérte.

Stark László I. a. o. tanuló szavalt el azután Patyi István: „Horthy Miklós” című ünnepi költeményét. Husz Ödön, a két egyesület vezető tanára üdvözlte a megjelent közönséget s ismertette a Vöröskereszt Egyesület és a cserkészet magasztos céljait, melyek igazi, áldozatkész, hazafias magyarokat nevelnek az ifjúságból. A magyar cserkészek az angliai jamboreen az egész világ bámulatát vívták ki fegyverzettségükkel, hazafiasságukkal s vallásosságukkal. Magyarország büszke lehet fiaira, mert ők hazánk felszabadításának előharcosai. Majd kérte, hogy támogassa a közönség e két egyesületet s tartsa meg szeretetében, mint ezelőtt. Nagy László VII. o. tanuló megrázó erővel adta elő Mécs László „Kvaterkázó magyarok” c. költeményét. A kis cserkészek Böhm Lajos vénserkészt mandolin kísérete mellett egy szép, naiv néprománcot énekeltek a mesebeli királyfiról.

Régi szokáshoz híven, erre az estére is sikerült az egyesületeknek egy kiváló orvost, dr. Tóth László bőrklinikai orvos személyében megnyerni, aki „A tisztaság szerepe az egészségtelesség ellen való küzdelemben” c. felolvasásával mindvégig lekötötte a hallgatóság figyelmét. Felolvasásában rámutatott arra, hogy a fertőző betegségek a levegőben levő szabad szemmel láthatatlan bacillusok által terjednek, melyek ellen a test maga is védekezik. Az orvostudomány védőoltásokkal, ellenmérgekkel igyekszik megsemmisíteni hatásukat, de a laikus is védekezhetik terjedésüknek s kifejődésük ellen: a tisztasággal.

A szülőknek maguknak kell a gyermeket a tisztaság szeretetére szoktatni, mert ekkor szervezetünk sokkat ellenállóképesebb lesz a betegségekkel szemben. Majd beszédét így fejezte be:

„Testben, lélekben erős generációra van szükség, akikkel elérhetjük Magyarországot feltámadását. Adja Isten, ugy legyen!”

A szünni nem akaró tapsorkán után Fazekas György és Gregor Géza VII. o. tanuló hegedűduójukkal arattak jól megérdemelt tapsokat. Forray Miklós VII. o. tanuló „A barátom kutyája” című tréfás monológja után az énekkar énekelte Petőfi—Zsaskovszky: „Járjatok be minden földet...” kezdetű dalát. Ezután Garai Lajos III. a. o. tanuló szavalt a következőket, majd Csepreghy Károly VIII. o. tanuló Mécs László: „Magyar Olimpiász” c. jóslat-szerű, fenséges meneti hatalmas költeményét adta elő. A szép ünnepélyt a filharmónikus zenekar által előadott „Horthy-induló” hangjai fejezték be.
Baray I.

MURNAU RENDEZÉS
főszereplő: JANET GAYNOR
URANIA

A debreceni főiskolai ifjuság tisztelgő felvonulása a kormányzó névnapjának előestéjén

A lámpionos menet lelkesen éllette Horthy kormányzót és Nagymagyarországot.

Debrecen főiskolai ifjúsága a „Turul” Bajtársi Szövetség debreceni csoportjába tartozó bajtársi egyesületek vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó tisztelgő névnapja előestéjén nagyszabású felvonulást rendeztek. A bajtársi egyesületek tagjai csütörtökön délután öt óra gyülekeztek a Tisza István Tudományegyetem internátusában.

Pár perccel 5 óra után az egyes bajtársi egyesületek külön-külön csoportosulva felsorakoztak s trombitaszóval zászlók alatt a Magoss György térről megindultak a város főuccájára felé.

A több mint 350 főből álló menet élén a bajtársi egyesületek vezérkara lépdelt: legelől 4, mindjárt utána 3 egyetemi hallgató. Néhány lépéssel távolabb a gazdaszok csoportja haladt a többi bajtársi egyesülettől követeve. Az égő lámpionok imbolygó fénye mellett vidám nótaszóval vonult végig az uccákon katonás rendben a főiskolai hallgatók menete.

Néha-néha megszakadt a nóta s egy lelkes hang felkiáltott:

— Eljen Magyarország kormányzója!

Dörgő éljen zugott rá.

Majd egy másik hang kiáltott:

— Eljen Nagymagyarország!...

Ismét százszorososan visszhangzott az éljen

Az Árpád, Csaba, Festetich és Verbóczy Bajtársi Egyesületek teljes számban vonultak fel a díszes é s szép lámpionos menetben s a menet élén Fliegenschnee Lajos kerületi főlovászmesterrel. A példás rendben felvonult nagyszámu egyetemi bajtársak lelkesen éltették Magyarországot Nagyrát és Nagymagyarországot. A menet élén vonult fel Zöld László kerületi vezér. Molnár József, Daróczi

Lajos kerületi alvezérek, Csák Máté kerületi főíródeák s Uray Sándor Verbóczy B. E. vezére.

Az ünnepi csoport a Péterfia, Piac, Deák Ferenc és Hunyadi utcákon keresztül a Kollégiumban állapodott meg, hol szétoszlott, miután a kerületi vezérség elhatározta, hogy a Kormányzó főfelméltóságát ez alkalommal táviratilag is

fogja üdvözölni. A távirat szövege a következő:

Magyarország Kormányzójának névnapja alkalmával hódolatteljes tiszteletet küldi a „Turul” Bajtársi Szövetség Debreceni Kerülete.

Horthy Miklós névnapját egyébként hivatalosan is meg fogják ünnepelni Debrecenben. Pénteken reggel 9 órakor istentisztelet lesz a Nagytemplomban, ahol az ünnepi prédikációt dr. Baltazar Dezső fogja mondani, délelőtt 10 órakor pedig a róm. kath. templomban ünnepélyes mise lesz, melyet Lindenberger János prépost-plébános, apostoli kormányzó pontifikál.

Ma lesz a vitézi diszhangverseny

Debrecen és a Tiszántul általában érdeklődéssel várt társadalmi és kulturális eseménye, a Vitézi diszhangverseny, ma, pénteken este fél 9 órakor veszi kezdetét az Arany Bika nagytermében. — Az estély ugy művészi tartalmában, mint külsőségeiben ragyogónak ígérkezik. Résztvesznek az államfő ünneplésében a város összes egyházi, katonai és polgári előkelőségei, míg a rendezés zavartalan lebonyolításáról az egész vitézi testület, a bajtársi egyesületek tagjai és egy cserkészkülönítmény gondoskodik.

A lépcsőfeljáraton diszruhás városi hajduk sorfala áll, s felejtetlennül pompás látványnak ígérkezik az estélyi toaletes urhölgyek és a díszbeöltözött tisztikar felvonulása.

A magasnívóju ünnepséget — amely ez alkalommal Debrecen művészi reprezentánsait viszi a dobogóra — vitéz Nagy Pál ny. altábornagy, vitézi szék kapitány nyitja meg a Nemzeti Hírszékgyel. Utána Kardoss Géza szingazgató szavaltja el Liszt Nándor „Nagyur” című ódáját. Az ünnepi beszédet dr. Hadházy Zsigmond főispán mondja, majd a Vitézi énekkar ad elő magyar dalokat Szücs Gergely karnagy vezénylese mellett. Höchtl Margit Liszt és Chopin darabokat játszik, majd K.

Voith Ilonka és T. Timár Ila énekel el az „Aida” című opera Aida-Amneris duettjét, valamint a Boccaccio vigopera gyönyörű betétjét, a Flórenci dalt. — Zongorán Szabó Emil kíséri őket. Az énekszám befejeztével tizenkét díszmagyarba öltözött táncospár lép a pódiumra, a debreceni társaság huszonnégy közkedvelt fiatal női és férfi tagja és Kiss Béla bandájának játékatól kísérve vitézi toborzót lejt. — Az estélyt a Vitézi énekkar a „Nem, nem, sohá”-val fejezi be.

A vitézi diszhangverseny iránt város és vármegyeszerte érthető nagy érdeklődés nyilvánul meg, amit az is bizonyít, hogy már alig néhány jegy áll rendelkezésre a „Méliusz” könyvkereskedésben. A rendezőség ezuton még egyszer meghívja a város hazafias közönségét a Kormányzó névnapjának megünneplésére, ami az előjelek szerint olyan imponáns lelkesedéssel fog megtörténni, hogy az utolsó jegy is bizonyára elkel az esti pénztárnál.

Csapó ucca 67. szám
Bálint József asztalos
ajánlja saját készítésű butorait

Néhány aktuális kérdésről

Levél a szerkesztőhöz.

Igen tisztelt Szerkesztőség! Több polgártársam óhajának kívánok eleget tenni, mikor néhány megjegyzést fűzök a lezajlott tisztújító közgyűléshez és a napirenden levő aktuális problémákhoz.

Legelőbb is rá kell mutatnom arra az általános szeretetre és tiszteletre, mely a törvényhatósági bizottság minden tagja részéről megnyilvánult akkor, mikor dr. Vásáry Istvánt a város első polgárának megválasztották. Ez a szeretet és ragaszkodás végigvonult a többi tisztviselő megválasztásánál is. A tisztviselő kar meggyőződhetett arról, hogy a törvényhatósági bizottság minden tagja szeretettel és jóindulattal viseltetik irántuk. A végben választások után én is szerettem volna üdvözölni a tisztviselői kart, de ez akkor az idő előrehaladtott volta miatt lehetetlenné vált. Az elmulasztottakat ezután pótolom. Szeretettel üdvözölöm a tisztviselőkart és a polgárság nevében csak arra kérem annak minden tagját, hogy a jövőben ők is olyan tisztelettel, szeretettel és jóindulattal viseltessenek városunk minden polgára iránt, mint amilyen tiszteletet, szeretetet és jóindulatot tanusított a törvényhatósági bizottság a megválasztások alkalmával. Hogy ezekben a rettenetes nehéz időkben legyenek mindenben jóakarattal, szeretettel segítségére, hogy ügyes-bajos dolgait minden időpazarlás nélkül, gyorsan elvégezhesse s hogy hivatalos helyiségük legyen nyitva mindenki előtt, hogy ne merülhessen fel többé soha az a panasz, hogy valakit egyik vagy másik hivatalfőnökhöz nem engedtek be.

Ezzel kapcsolatban szeretném tisztázni a lakbérkérdést is, mert városunkban az a hír van elterjedve a tisztviselők között, hogy a polgárság akadályozta meg, hogy Debrecen még ezideig nem sorozták be a második lakbérosztályba. Szeretném megnyugtani a tisztviselő urakat arról, hogy a polgárságnak éppen olyan érdeke, hogy Debrecen a második lakbérosztályba sorozzák, mint a tisztviselőknek, mert Debrecen városának a második lakbérosztályba való sorozása élelkebb vérkeringést idézne elő, amely vérkeringésből jutna nemcsak a háztulajdonosoknak, hanem jutna a termelőknél kereskedőknek, iparosoknak és munkásoknak egyaránt. Tehát, amíg közös erővel, egyakarattal keresztül tudjuk vinni, hogy Debre-

cen városát második lakbérosztályba sorozzák, addig is legyenek türellemmel; bár elismerem, hogy a békébeli fizetésükhöz képest sokkal nehezebb a mostani helyzetük, mint a békében volt, de ha figyelembe vesszük az ország súlyos gazdasági helyzetét, akkor az az általános vélemény alakul ki megcsontított hazánk területén, hogy ezidőszert azok a legszerencsésebb és legboldogabb emberek, akik minden hónap elsőjén fizetést kapnak. Habár nem is olyan sok az a fizetés, de mégis okos beosztással szerény megélhetésüket biztosítani tudják. Saját megnyugtatóra gondoljanak azokra a polgárokról, kereskedőkre és iparosokra, akiknek nemcsak a saját megélhetésükről kell gondoskodniuk, hanem a másokról is és ezenfelül az egész csonka hazánk súlyos terhei és bajai nehezedeznek vállukra — úgy, hogy egyik a másik után roskad össze a súlyos terhek alatt. Továbbá gondoljanak azokra a szegény munkásokra és munkanélküliekre, akik a nyár folyamán nem tudtak keresni annyit, hogy a kegyetlen téli hónapok alatt úgy a maguk, mint a családtagjaik szerény megélhetését biztosítani tudják. A munkanélküliség városunkban főleg nagyarányú.

Örömmel kell üdvözölnöm dr. Vásáry István polgármester urat azon törekvésért, hogy az ingyenes népkonyha mellé egy másik hasonló szociális intézmény is állítsák fel, ahol a legminimálisabb fizetés ellenében meleg ételhez juthassanak azok is, akik a népkonyhát — bármilyen okok miatt — nem kereshetik fel. Ezzel kapcsolatban még arra szeretném tisztelettel felhívni a polgármester ur figyelmét, hogy indítson erős akciót az irányban is, hogy sem Debrecen városában, sem pedig csonka hazánkban egy hivatalnál többet ne tölthessen be senki, vagy aki megfelelő nyugdíjjal rendelkezik, elégedjen meg a nyugdíjával és ne vegye el másik embertársától a kenyerét. A fenti akcióhoz meg kell nyernünk dr. Hadházy Zs. főispán ur támogatását is és ha ez sikerülni fog, akkor a fenti akcióval is nagyon sok embertársunkat kenyérhez tudjuk juttatni.

Továbbá munkaalkalmakat kell mindenáron teremteni, főleg olyan munkaalkalmakat, ami jövedelmező befektetési tőkét is szolgáltatna a jövőre nézve. Jó munkaalkalmat és jövedelmező befektetést hozna a kin-

cseshegyi strand-fürdő létesítése, — ami egyúttal egészségügyi célt is szolgálna: nyáron olcsó strandolási lehetőséget, télen pedig olcsó korszolypályát jelentene a szegényebb néposztály részére.

Ott volna még egy nagyon fontos és gazdagon jövedelmező befektetés és nagyszabású munkaalkalom: a **Nagyhortobágy csatornázása**, hogy szárazság esetén rábocsáthatnák a Hortobágyra a Tiszát. Akkor feltámadna újra a régi, boldog hortobágyi élet. Ujra térdig érő fűben legelne a gulya és a ménes. Nem lenne többé száj- és körömfájás és öszszel kihívva kerülne haza gazdájához minden jószág. Lenne újra kitűnő tehenszertünk és gyapjútermelésünk. És különben is olcsóbb megélhetést jelentene Debrecen város közönségének is, mert tízszer annyi jószágot lehetne a Hortobágyon nevelni, mint a mostani állatok mellett lehetséges. Ezen felül lenne még a kertéségi utak kiépítése,

ami már tervbe is van véve. És ha ezen munkálatoknak a lefolytatása esetén még mindig akadnának munkanélküliek, azokat erdőkitermeléssel lehetne foglalkoztatni. Végül még rendelkezésre állana akkor dr. Vásáry István polgármesternek az a nagyfontosságú szociális terve, amelyhez Debrecen város 700 legjobb módú polgárát hívja segítségül, kik havonta 10—15, esetleg 20 P hozzájárulással enyhíteni fogják minden nyomort és nélkülözést. Ha többször nem, de naponta egyszer jut meleg étel mindenkinek és így valamennyire mindenki érezni fogja a szeretet ünnepét és a jövő boldog üjszertendőt.

Fenti soraim szives közléséért hála köszönetet mondva maradtam

tisztelő hiva:

Csomor Gyula,
a Meteor mozgó tulajdonosa, törvényhatósági bizottsági tag.

Bérbeadja a város a Kassa-uti kislakásokat

Tudott dolog, hogy a város a Csapó ucca végén, amelyet most már Kassa utnak neveznek, a tüzelőanyagával szemben levő nagy telken kilenc csinos földszintes épületben 54 egy szoba-konyhás lakást építtetett. Ennek az építkezésnek az volt a kimondott célja, hogy a régi téglavetőben az uccanyitásban eső épületek lebontása folytán hajléktalanokká válók — különböző városi lakók áthelyezésével lakáshoz legyenek juttathatók. Minthogy azonban az érdekelt téglavetőbeliek más uton-módon helyezkednek el, ezen 54 lakásból mintegy 40 rendelkezésre áll. Ezt a 40 lakást a város most bérbeadja. A lakások készen vannak, azokba még karácsony előtt be lehet költözni. A bérfizetési kötelezettség január hó elejével történik. A feltételek a következők:

A lakbér havonként harminckettől pengő, mely összeg minden hónap elsőjén fizetendő. Aki nem fizet pontosan, az felmondást kap. A bérlőnek a bérleti szerződés aláírása előtt száz pengő bérbiztosítékot

kell a házipénztárba letenni. Esetleg száz pengő erejéig jó anyagi viszonyok között levő kezes is lehet állítani. A bérlőkkel 16 hónapra kötnek szerződést. A bérlők től a tisztaságot és a rendet szigorúan fogják követelni és semmiféle háziállat tartására engedélyt nem adnak.

Aki a szóbanlevő lakásokból a közölt feltételek mellett bérelni kívánna, december 12-ig naponként reggel 8 órától 9 óráig e szándékukat a városházán a jog-és pénzügyi osztálynál bejelenthetik. Cél szerű a bélyegtelen beadványt személyesen vinni s a bérbiztosítékot ugyanakkor letenni. Azok, akik korábban kértek ezekből a lakásokból, de kérelmükkel elutasítottak, újból jelentkezhetnek.

Weisz kelmefestő

Arany János-u. 7.
fest, tisztít.
Gyászruhákat 24 óra alatt festek.

ságból a kályha hamutartójába dobta a cigarettavéget, Előzte mint hamvad el, mint halványul el tüzes fénye. Végig siklott tekintete a kályha kövér derekán és megpihent rostélyos fedőjén. Mi ez? ! Mintha a fedőt elmozdították volna helyéről? Nini!... Mintha valami levél lapulna meg alatta?... Szeptember közepén járt az idő, még az idén nem fűtöttek és így a levél ép maradt. A rostélyt felemelte. Csakugyan egy levél, feleségének címezve. Borítékja felszakítva, tehát már elolvasta, Heves szívdobogás fogta el. Vajjon mi lehet benne? ... Kivette, elolvasta. Arca halálsápadt lett, majd kipirult. Szemében végtelen bánat és fájdalom tükröződött. Majd dühös villámok cikláztak bennük, kezei ökölbe szorultak, dühösen lecsapott az asztalra és felkiáltott: „Borzasztó, borzasztó.”

A levélben ez állott:

„Drágám! A legnagyobb boldogsággal olvastam soraidat, hogy férjed holnap reggel elutazik. Holnap délután lakásomon várlak. Forrón ölelek.”

Aláírás nem volt... Erre nem volt elkészülve. Ezt nem hitte volna. Szegény és fájdalom marcangolták lelkét. „Megölöm, megölöm” — sziszegte. Agyát a düh homályos köde borította el. Azonnal rohanni akart, hogy végezzen vele, de egy benső hang „megállj!” kiáltott. Végig simított homlokán és nyugalmat erőltetett magára. Nem... Nem öli meg. Ártatlan

gyermekének szüksége van még reá. Erette élnie kell. Nem döntheti magát bajba. Majd holnapig eszébe jut valami. Lefeküdt. Nem bírt elaludni. Egész éjjel hánykolódott ágyában. Reggel nyolckor a cseléd benyitott irodájába:

— A nagyságos asszony kéri a nagyságos urat, tessék jönni reggelizni.

— Mondja, hogy rögtön megyek. — felelte. De nem ment. Többé avval az asszonnyal egy asztalhoz nem ül. Kisvártatva újból nyílt az ajtó és belépett felesége.

— Mi van magával? Hiába kéretem, hogy jöjjön reggelizni, rá se hederít. Ok nélkül várakoztatja az embert. Ugy látszik újabb bogara van.

A férj bámulva nézett ennyi vakmerőség láttára. Hogy megtud változni egy nő? ! Még nem régen milyen szerelemittasan nézett rá. És most...

— Még ön tesz nekem szemrehányást? Ön, kinek hamut kellene bintenni fejére és vezekelni a vetem szemben elkövetett bűnökért — felelte a férfi.

— Ugy látom félrebeszél, vagy valahol nagyon felhőrpintett. Miféle bűnökről beszél? Nem ártana, ha egy híres elmegyógyászsal megvizsgáltatná magát — folytatta a nő.

A nő kihívó viselkedése már-már kizökkentette a férfit magára erőszakolt nyugalomból, de erőt vett magán és hidegen felelt:

— Bizony, kedves asszonyom, még tegnap este magam is azt hittem, hogy elvesztettem az eszemet, de hála Istennek ma már visszanyertem lelki egyensúlyomat. Hanem most lesz szíves megmondani, hol töltötte a tegnap délutánt?

— Ugy? ! Most meg már viallatni akar. Már tegnap megmondtam, hogy a szegény gyermekek felruházását előkészítő bizottsági ülésen vettem részt. Hogy elhiszi, vagy nem, az rám nézve teljesen közömbös. Különbösen is azt teszem, amit akarok. Ha nem tetszik, tegyen róla.

— Ön nagyon családik, asszonyom, ha azt hiszi, hogy azt teszi, amit akar — felelte a férfi. Ha eddig úgy volt, ezután másképp lesz. Ön tehát azt állítja, hogy bizottsági ülésen volt. Hát ez szemerszedett hazugság. Ismeri Ön ezt — kérdezte és felmutatta előtte a kályhában talált levelet.

A nő elsápadt. Arca hamuszínűvé változott. Megismerte az arutó bűnjelet. Minden tagadás hiábavaló lett volna. Szólni akart, de hang nem jött ki torkán. Szemei dültől lángoltak. Látszott, hogy szívetné szétmorzsolni az előtte álló férfit, ki rásütötte a bűnösség bélyegét.

— Mért nem tagad? ! Miért nem talál ki valami újabb hazugságot — folytatta növekvő indulattal a férfi. Az ilyen fajta nők hazudni, tagadni szoktak még akkor is, ha a bizonyítékokat szemük elé tárják. Tegnap egész

délután szeretőjénél volt, — ordította most már a férfi és alávaló módon azt hazudja, hogy ilyen, meg olyan nemes cél érdekében fejtett ki tevékenységet. Látja, addig jár a korszó a kutra, míg eltörik. Már több, mint hat hónapja vettem hozzá, hogy nincs egy nyájás szava hozzám. Hogy napról napra gorombább, durvább hozzám. Hogy nyájás szavaimra kelletlenül válaszol. Nem tudtam, hogy miért. Most már tudom, hogy azért, mert minden nő, aki megcsalja férjét, vele szemben lenéz, gunyoros, bántó, durva magatartást tanusít. Hogy ki nem állhatja és ahol csak lehet megalázza. Mi kifogása lehetett ellenem? Minden kívánságát teljesítettem. Szép gyermekünk van; boldogok lehetünk volna. Csak önön mult, hogy tovább is így tartson. És mit tett ön? A családi szentélyt besározta, feldulta. Elkövette a legnagyobb bűnt, a házasságtörést, melyre nincs megbocsátás. Utálom, megvetem és csak sajnálni tudom Önt.

— És most — folytatta mennydörgő hangon — felszólított, hogy egy órán belül hagyja el házamat. Kisfiam velem marad. A törvény is nekem rendel. Kitérőttem önt életemből, mint egy gonosz álmot. Menjen!

Az ajtó felé mutatott. A nő ránézett. Szája mozgott, mintha szólni akarna valamit. Aztán meggondolta magát, sarkon fordult és lassan, lehajtott fővel kilépett az ajtón. (Vége.)

Tanulságos külföldi példák a munkanélküliség problémájának megoldásáról

Egy aktuális interjú.

Magyar szokás, hogy olyan dolgokban, melyek terén Magyarországon nincs kiforrott helyzet, kialakult rendszer, szeretünk külföldi példára hivatkozni, különösen Nyugat felé tekinteni. Tagadhatatlan tény, hogy a tőlünk nyugatra fekvő államokban alkalom és mód is volt a békés fejlődésre, míg a Kelet kapuja és bástyája ezernyi-ezer ellenséggel viaskodott. Az is bizonyos, hogy sok olyan terület van a közületek életének, melyeken nyugodtan lehet a fejlettebb államoktól példát venni. Ilyen terén például a szociálmunka, a szegények, elcsétek támogatása. Nekünk még jó hosszú út kell megtennünk az életben, míg csak odáig is eljutunk, hogy szervezeten lépünk fel a bajok orvoslására, hogy intézményeink legyenek, melyek gyorsan és jól végzik a szociális kötelességek teljesítését és a szeretet munkáját. Anglia, Németország, Genf és a többi államok és városok, messze előjáró fáklyavivők a mi szemünkben. Abból a fényből, melyet ezen a téren sugároznak szét a világba, egy kis szikrát vegyünk észre most, amikor a munkanélküliség problémájának megoldásáért a közvélemény előterébe a munkanélküliség beadványa, melyet dr. Vásáry István polgármesterhez benyújtottak.

Ugy a német és magyar munkások életfelfogása, mint a szociális intézmények közt mutatkozó lényeges különbséget világítja meg az az interjú, melyet a németországi viszonyok egyik kiváló ismerőjével folytattunk, aki nemrég járta be a nagyobb német városokat és tanulmányozta az ottani szociális viszonyokat és a népjóléti szervek működését.

A beszélgetésből folyólag a következőkben adjuk Hamburg városára vonatkozó részt, mely figyelemreméltó és jórésben

nálunk is megvalósítható eszméket adhat azoknak,

akik hivatottak a nagy problémák megoldására.

Informátorunk Hamburgról a következőket mondta:

— A szegénysegélyezés Hamburgban decentralizált munkával folyik. Minden kerületnek meg van a maga szegénysegélyezési hivatala, ahol a munkanélküliség ügyét is intézik. Alkalmam volt éppen a kikötőnegyednek ezt a szegénysegélyező hivatalát megtekinteni, adminisztrációs munkájában résztvenni és egy egésznapos munkamenetet figyelemmel kísélni.

— Németországban a munkanélküliség kérdése annyiban könnyebben oldódik meg, mert ott

a munkások hathónapig tartó munkanélküliség esetére biztosítva vannak.

A biztosítási díjakat természetesen abban az időben, amíg dolgoznak, a keresetükből automatikusan levonják, éppen úgy, mint például nálunk. Különböző biztosítások s jóvátétel címén olyan egyenléteket, akinek 200 márkát fizetése van, 25 márkát vonnak le. Ezért az összegért biztosítva van az illető betegség, baleset, öregség és munkanélküliség esetére. A szerint, hogy ki milyen régen fizeti a biztosítási díjakat, egytől hathónapig terjedő munkanélküliség idejére szól a biztosítása,

— Mindenesetre a legrosszabb esetet véve, — ha valaki hathónapig nem kap munkát, — csak felesztendő mulatán esne az állam terhére az illető elváltása, ha egyáltalában pénzbelleg segélyeznék a munkanélkülieket. Ez azonban nem történik meg, mert éppen Hamburg városának a jótékonyügyi hatósága hozott olyan rendeletet, — mely szerint munka szervezésével segíti a segélyezésre szoruló munkanélkülieket.

— Nagyon természetes, hogy nem tudnak minden iparág munkásainak a képzettségüknek megfelelő munkát juttatni, hanem azt kell végezniük, ami éppen akad: rakodást, útjavítást, favágást stb. A főcél az, hogy kenyeret adjanak a munkanélküliek kezébe és hogy munka által teremtsék elő a megélhetésükre szükséges összeget. Ezáltal fejleszteni akarják a német munkás nemes öntudatát és önbizalmát, hogy nem szorul kegyelemkenyérre, hanem meg tud s meg akar élni, a maga emberségéből is.

— Érdekes és jellemző a német munkásság öntudatára s fegyelmességére az a beadványa, melyet a jótékonyügyi hatósághoz intéztek s amelyben, udvariasan bíz, de erősen visszaütésitják a pénzsegélyt, hanem igenis munkát követelnek a készpénz helyett. Azt írják ebben a beadványban, hogy az egészséges munkabíró emberre megszűnik az alamizna felajánlása és elfogadása.

— Ezek a munkások szívesen vállalják a város által nyújtott kiegészítő munkát.

— A német szervezetszere vall, — hogy az ilyen közmunka helyére csoportosan teherautókon szállítják ki a munkásokat, az illető kerület jótékonyügyi hatóságától, vagy a körzeti szegénygondozó helyekről. Itt a munkahelyen gondoskodnak aztán arról is, hogy a munkások étkezésüket lebonyolítsák. Természetesen ezért az étkezésért külön nem fizetnek semmit, mégis ezt sem kapják ingyen, vagy ajándékba, hanem úgy egyeznek meg a bért illetőleg, hogy kapnak a munkájukért bizonyos készpénzt, azonfelül pár fillért számítanak az étkezésért.

— Ezenkívül kaphatnak olcsó élelmiszereket, a rendes piaci élelmiszerek egyharmadért. Ezt utalványokra és csak bizonyos meghatározott mennyiségben oszlik ki a családok számára. Hasonlóképp olcsó tüzfát és szén is rendelkezésükre bocsátanak.

— Érdekes, hogy akadnak gyakran olyan nőtlen, vándorló munkások, — akik cipőt, vagy ruhát kérnek a kerületi szegénygondozó hivataltól és azzal indokolják ezt a kérésüket, hogy rongyos külsejük miatt nem veszik fel őket sehova. Az ilyen embereket elváltják cipővel, vagy ruhával, de ezt sem ingyen, hanem például, kétnapi munka után adnak egy pár cipőt, három-négy napos munkáért egy öltözet ruhát, amit ezek a munkások hálás köszönettel fogadnak, tovább állanak és természetesen rendes munkát tudnak maguknak szerezni.

— En az az a reggelen, — folytatta informátorunk, — amikor kint jártam Hamburgban, történt meg, hogy különösen 18—20 éves korban levő fiatal munkások egy része, akiket a kommunisták könnyen fel tudtak

tüzélni, nyomtatott plakátokat ragasztottak az autókra, melyeken őket a város által nyújtott munkák elvégzésének a színhelyére vitték. A felirat ez volt: „Lé a kényszer munkával!” A plakátokat menetközben ragasztották az autókra, úgyhogy nem is vették észre, csak amikor a munkahelyükre érkeztek. Kint aztán megtagadták az engedelmességet és nem akartak dolgozni. Az egész ügyet telefonbeszélgetéssel a jótékonyügyi hatóság elnöke pár perc alatt elintézte, amennyiben utasítást adott, hogy tartóztassák le azokat, akik a munkát megtagadták és az izgatást elkövették. Ez meg is történt. Figyelmeztették a fiatal munkásokat, hogy dolgozzanak becsületesen, ha meg akarnak élni. — Már másnap szabadon bocsájtották azokat, akik a munkát hajlandók voltak felvenni, ellenben azokat, akik ezt nem tették, azoktól mindenféle segélyt megvontak és kitoloncolták őket a városból.

— Altona, Hamburg testvér városa még szigorúbban járt el. Az olyan segélyt kérő munkanélkülit, aki a város által nyújtott munkát nem vállalta, egyszerűen kitoloncolták a városból, még akkor is, ha odaváló illetőségű volt. Bűnös munkakerülésnek minősítették, hogyha nem akart dolgozni a mindennapi kenyérért. Ezeknek a családjáról azonban a város tovább gondoskodik, úgyhogy az asszony ha alkalmas munkát kap és a gyermekeket a hatóság veszi gondozás alá.

— Ezzel a segélymunkával a város a dolgozók önértetét és önbizalmát akarja fejleszteni, hogy az élet legszomorúbb szakaszaiban se legyenek kitéve megaláztatásnak s ne tőrjék el, hogy a közönség alamizsnáját ajánlják fel életereis, munkabíró, egészséges embereknek.

— Természetesen Németországban is, — mint általában mindenütt a szezonmunkások képezik a legnagyobb problémát. Ma már ezt is megakarták oldani és nem tartják elégségesnek a

felesztendőig tartó munkanélküliségre szóló biztosítást sem. Kurzusokat és iskolákat állítanak be a szezonmunkások részére és a munkanélküliség idején, amikor a biztosító intézettől így is kapják a megélhetésükre szükséges összegeket, mindenkinek még egy iparágat kell megtanulnia. Így különösen olyan iparágból képezik őket, amelyek Németországban az export csökkenése miatt hanyatlanak. Ezeket a munkásokat mezőgazdasági szempontból képezik. Mezőgazdasági iskolákat állítanak fel, amelyek területén tömegesen laknak munkanélküliek, ugyanott ellátást is kapnak és egyúttal állami birtokokon dolgoznak. — Kiképezésük után állami oklevelet kapnak.

— Nagy erő Németországban, hogy ott minden fölmerülő kérdés megoldására gyorsan intézmény létesül. Maga az állam is szociális kérdések iránt rendkívül megértő, de a hatóságok a bürokratikus lassú intézkedések helyett, közvetlen, gyors s a hivatalnokok között is egymáson segíteni akaró igyekezettel együttműködnek, úgyhogy nagyobb problémákat is órák alatt el tudnak intézni.

— Azt lehet mondani, hogy a mai szempontunkból Németország szociális téren hozzánk képest a tökéletesség színvonalán van, különösen a népjóléti intézményeket tekintve, azonban még a mai állapotot sem tartják kielégítőnek, egyre fejlődni akarnak, folyton terveznek és mind jobb és jobb jótékonyági megoldásokat terveznek.

Ha figyelembe vesszük azt, hogy a magyar munkást az egész világon szívesen látják, éppen munkaszeretük és képességeik miatt, méltán ki-fejezhetjük itt azt a reményünket, hogy öntudatban és a segélyezés terén önértetben nem fognak a német munkások mögött messze elmaradni és ami a legfontosabb, nem hagyják magukat uszítani, hogy munkanélküli szerezzenek pénzt maguknak.

Nyak, hátgerinc és agyvelő »nélkül« majomkezü» magzat született Pusztadoboson.

Szerdán ritka eseményről adott jelentést nyírmadai tudósítónk. A nagy szenzáció színhelye a Madával szomszédos Pusztadobos község, ahol olyan torzszülött magzat látott napvilágot, amely bizonyára méltó a tudományos körök figyelmére is, attól eltekintve, hogy a különös magzat születésének híre már felrázta a fél vármegyét.

A szóbanforgó torzszülött — tudósítónk jelentése szerint — egy pusztadobosi zsellérember házáat látogatta meg a napokban. A szegényes házhoz — amint ez ilyenkor szokásos — a babaasszonyt is elhívták, akinek a jelenlétében köszöntött be azután a család i esemény. A babaasszony ilyen formán szemlől-szembe látta a torzszülöttet, amelyikről tudósítónknak a következőket mondta:

— A magzat még héthónapos sem volt. És csodák csodája! — a nyaka hiányzott, feje a törzsből nőtt ki, a hátgerince is hiányzott, az agyveleje sem volt kifejlődve és a normálisnál hosszabb — majomkezei voltak.

A Jakab-portán érthetően kínos meglepetést váltott ki a torzszülött, melynek híre csakhamar bejárta a községet is. A kíváncsi emberek azonban családva távoztak a szenzáció középpontjába került hajlékból, mikor megtudták, hogy a különös magzatot alig születése után már el is temették. (Mithogy pedig héthónapos sem volt a magzat, eltemették minden hatósági vagy egyházi beavatkozás nélkül.)

A torzszülött híre azonban fenn-

maradt a környéken, ahol mai napig is beszélnek róla az emberek. Ennek tulajdonítható, hogy a ritka esemény hírére az egyik környos is felkereste Jakabékat azzal a szándékkal, hogy a ritka magzatot a tudomány számára megszerezze. A környosnak természetesen családottan kellett távoznia, amikor tudára adták, hogy a magzatot már eltemették.

Tudósítónk jelentése szerint egyébként már makk-egészséges Jakab István felesége. A zsellér-házaspár talán már el is felejtette a különös istenáldást, a nép azonban annál többet beszél róla. Amint az természetes, kiszínezik és megtoldják az eseményt. Van, aki az okát is firtatja és erre vagy arra a magyarázatra jut. Az ilyen magyarázatok közül legszívesebben az terjed tovább, mintha az áldott állapotban levő Jakab Istvánné megcsodált volna egy rongybabát, aféle diavosát; hosszú kezűt, nyak nélkülit stb. Ezt a pojját állítólag az egyik szomszédasszony vitte át Jakabékhöz. Ez a baba — azt mondják — a szüléskor is ott volt az asszony mellett. És ezért . . . mesélik a jámbor emberek.

üzletáthelyezés végett

Férfi cipők egész és fél
15.— PENGÖTÖL.

Női fél 11.— PENGÖTÖL.

Női színes 12.80 PENGÖTÖL

míg a készlet tart

Fűvészkeret ucca 14 sz.

AMIG ÖN ALSZIK
A
DARMOL
DOLGOZIK
Csokoládés hashajtó.
Enyhe, gyors, biztos! — Egy
próbacsomagolás 14 fillért
megyőzi Önt erről!

Mikulás

A jóság költészetét ünnepejük Miklós püspök alakjában. A jóság mindig népszerű és Miklós püspök komoly neve is általában játékos, gyerekes névvé, Mikulás lett belőle, a jó ember nem tud nagyképű lenni, mert a jó ember mindig benne van egészen az életben, az elvek magasan röpködnek a feje fölött, ő lent az apró gondok, kis szívfájdalmak, kis bánatok és szomorúságok porában bandukol, hatan az örökös puttong, a jóság puttongja, amelyből mindenkinek juttat valamit.

A Mikulás leegzdája a keresztény költészet legnagyobb alkotása: az örök hit, hogy az ember jó is tud lenni és sohasem tud annyira gyűlölni, hogy az élet furcsa és bosszantó kellemetlenségein változtatni ne akarjon. Az ősz hajú püspök most is kopogtat minden szív ablakán, a felnőtteknek is hoz ajándékot. Egy kis hitet, a jóság hitét, amire sokkal nagyobb szükségünk van, mint a legerősebb akaratra és a legnagyobb tehetségre, mert nélkül a hit nélkül, a szeretet nélkül összeomlik az élet értelme, jéghegyek vagyunk, hidegen, ellenségesen állunk szemben egymással és egyszer csak megújunk a harcot, nem akarunk tovább menni.

Ugyanolyan szükségünk van a jóság arany füstjére, mézes kalácsra, mint a kisgyermeknek és jaj annak, akiknek ablakán nem kopogtat az ősz püspök jóságos ujjá, az ilyen ember nem bírja ki a következő Mikulást, a vörös krampusz csörgő láncainak hatalmába kerül és az élet virágosa lesz osztályrésze...

PÉCS KÖRNYÉKEN A BARACKFÁK VIRÁGZANAK.

Pécs, dec. 5. A Soronika dűlőben, öt szőlőtulajdonos birtokán, a barackfák tavaszi pompában virágnak. A természet szépsége igen sok kíváncsít vonz a szőlőbe.

AZ ÚJ CSEH KORMÁNY ÖSSZEÁLLITÁSA.

Prága, dec. 5. A cseh lapok közlik a kinevezendő csehszlovák kabinet listáját. Ezek szerint miniszterelnök Udrzal (cseh agrár párt), külügy dr. Benes (cseh nemzeti szocialista), belügy dr. Stefanek (tót agrár párt), igazságügy dr. Meisner (cseh szocialdemokrata), honvédelmi Viyskovszky dr. (cseh agrárpárt), iskolaügy dr. Dürer (nemzeti szocialdemokrata), népjóléti dr. Czech (cseh szocialdemokrata).

DEBRECENI KALAUZ

160 oldalon, 40 képen ismerteti Debrecen városát és a Hortobágyot. — Ara részletes térképpel 1 P 50 fillér.

Kapható minden könyv kereskedésben.

Félesztendő alatt ötezer ember vándorolt ki az elrabolt Erdélyből

Kolozsvár, nov. 29. Az oláh munkügyi minisztérium statisztikája szerint tavaly július elsejétől december végéig, azaz fél év alatt 4829 kivándorló hagyta el az oláh fennhatóságok alatt levő területeket. A 4829 kivándorló között csak 178 a román nemzetiségű. Tehát a minisztérium hivatalos adata szerint évenként csaknem tízezer kivándorló utazik idegen országba és a kivándorlók 96 százaléka kisebbségi sorsban szenved, vagyis magyar és német nemzetiségű.

A liberális kormányok külügyi és külügyminisztere, Duca nyíltan elmondotta, hogy az elmúlt évek alatt az összes prefektusokat többször is figyelmeztették, hogy ro-

mán nemzetiségű kivándorlóknak nem szabad utlevelet kiadni, azt minden rendelkezésre álló eszközzel le kell beszélni, viszont, ha magyar vagy német az illető, elő kell segíteni kivándorlását. Most legutóbb arról van szó, hogy Franciaországba visznek Románia területéről munkásokat. A román sovinszta sajtó felhőrdült és tiltakozott ez ellen, de amikor a lapok tudomására adták szép csöndesen, hogy kitűnő alkalom lesz ez a kisebbségi, tehát a magyar és német munkások exportálására, a lapok elhallgattak. Romániában pedig ugylászik az az elv uralkodik, hogy ha nincs kisebbség, akkor nincs kisebbségi kérdés.

Néhány perccel előbb még cipőhuzót kért, azután agyonlőtte magát a fürdőkabinban

Budapestről jelentik: Kedden délután betört a Rácz-fürdőbe egy jól öltözött negyven év körüli férfi és kád-fürdőt nyitott magának. Amikor a fürdőre szánt idő letelt és a vendég még mindig nem jött ki, a személyzet kopogtatott az ajtón.

— Rögön megyek, — hangzott belülről a válasz. — Csak kérek cipőhuzót és fésűt.

A kabinos benyitott az ajtón és átadta a kért dolgokat. Alig csukódott be azonban az ajtó, a kabinból revolverdörrenés hallatszott. A személyzet rémülten szaladt össze. Amikor beléptek a fürdőbe, a vendéget, aki néhány másodperccel előbb még cipőhuzót kért, hatalmas vértócsa közepén, a földön fekvé találták. Melléből vastag sugárban patakzott a vér és még mindig kezében szorongatta azt a forgópisztolyt, amellyel öngyilkosságot követett el. Kihívták a mentőket, akik azonban már nem tudtak a szerencsétlen emberen segíteni: a golyó szívébe furódott és azonnali halált okozott.

A kerületi kapitányságról rendőri bizottság szállt ki. Átkutatták az öngyilkos ruházatának zsebeit, de semmiféle bucsulevelet, vagy feljegyzést nem találtak. Mindössze a tárcájában akadtak egy névjegyre, amelyen Malovics János név áll. Ezenkívül semmi

olyan iratot nem találtak, amelyből személyazonosságára vagy öngyilkosságának okára lehetett volna következtetni. A holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe szállították, a rendőrség pedig folytatja a nyomozást az öngyilkosság hátterének felderítésére.

KAPOSVÁR „MIS MAGYAR ORSZÁG JELŐLTJÉT MEGKÉRTE EGY CSEHSZLOVÁKIAI FÖLDBIRTOKOS.

Az alábbi történet nem mese, nem operett téma, maga az élet konstruálta meg s ékesen bizonyítja, hogy az álmek is megvalósulhatnak néha. A Színházi Élet — mint ismeretes — „Miss Magyarország” versenyre rendez az idén is. A versenyre beküldötte fényképét Kaposvárról az egyik legszebb urileány, Horváth Nuci, a Kereskedők és Iparosok Takarékpénztárának hivatalnoknője. Hétfőn reggel egy csehszlovákiai levelet hozott Horváth Nuci címére a posta. Amint Horváth Nuci elolvasta a levelet, összeszaladtak szemei előtt a sorok, amelynek nyomán karrier

Operáció a tengeren. A Szt. Louis motorhajó fedélzetén egy hajós fiú sikerrrel végezték el egy súlyos operációt.

Legnagyobb

Női és férfi kalapraktár M. Nagy Mihály kalaposná

Legolcsóbb beszerzési forrás,

Színházi
Áttáró.

jének konturjai bontakoztak ki s amikor végére ért a levélnek, szép szemei megteltek könnyel. A levélíró elmondja, hogy a Színházi Életben látta meg a fényképét, amely nagyon megtetszett neki s ha a szíve még szabad, ezennel megkéri a kezét. Ő 29 éves földbartokos, volt tüzértiszt. Ötszáz holdas földbirtoka fekszik Gömör-megyének csehszlovákiai részén. Boross Zoltán földbirtokos, (mert ő a levélíró) elmonjda a levélben, hogy mivel anyagilag független ember, nem vagyonért nősül, hanem jövőbelijében a szépséget keresi. Jelszava „Keresem a boldogságom, keresem a párom.”

RÁDIÓ-MŰSOR

PÉNTEK, DECEMBER 6.

BUDAPEST. 9.15: A magyar női vónsnégyes hangversenye. — 9.30: Hírek. — 9.45: A hangverseny folytatása. — 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vizállásjelentés magyarul és németül. — 12.00: Déli harangzó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. — 12.05: Gramofonhangverseny. 12.25: Hírek. — 12.35: A hangverseny folytatása. — 13.00: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. — 14.30: Hírek, élelmiszerárak. — 15.00: Piaci árak és árfolyamhírek. — 15.45: Fulton rendszerű képvitel. — 16.20: Sándor aMrgit meséi. — 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, hírek. — 17.00: A Turáni Társaság előadása. — 17.30: Finn emlékezés Finnország felszabadulásának 10-ik évfordulóján. — 18.30: Mit üzen a rádió? — 19.10: Magyarország kormányzóját névrnépe alkalmából üdvözlő a magyar rádió. — 19.25: A m. kir. Operaház előadásának ismertetése és az előadás szinlapjának felolvasása. — 19.30: A m. kir. Operaház előadása a Kormányzó Ur Ó Főmeltósága tiszteletére. — Utána kb. 22.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Spolarich kávéházból. BERLIN. 14: Híres énekesnők gramofonon. — 19.05: Amerikai jazzzene. — 20.30: Rádiózenekar. — 22.30: Könyvü zene.

BRESLAU. 16: Karácsonyi házi zene. — 16.30: Gramofon. — 19.05: Jazzzene. — 20.30: Reger A-dur hegedűversenye.

FRANKFURT. 16—17.45: Rádiózene. kar. — 19.30: Operarészletek gramofonon. — 20.15: Az európai zene 18.35—18.45-ig. 23: Közvetítés Stuttgartból. WIEN. 11: Cerdanégys. — 15: Képrádió. — 15.30: Gramofon. — 16.30: I. Offenbach Herta zongora-előadása. — 17.45: Hofmannsthal mint operaszövegíró. — 19.30: Olasz lecke. 20: Spalding Albert hegedűversenye.

Ahány ember annyi nézet

de, mindenki nézete megegyezik abban, hogy épület bádogosmunkát, csatornázást, vízvezetéki felszerelést szakszerűen és jutányosan

Fülöp Miklós

bádogosmester utján kapunk. —

Uzlete:

Debrecen, Csapó ucca 3. sz.

Telefon 9-17.

Költségvetés ingyen.

A NAP HIREI

Százpengős adomány
a munkanélküli
szegények részére

Kállay Sándor ur, Bethlen-utca 58. szám alatti lakos a tegnapi nap folyamán száz pengőt juttatott el szerkesztőségünkhöz a munkanélküli szegények segélyezésére.

Az összeget ezuttal nyugtázzuk és a nemes szívű adományt példaképpen állítjuk a jómódu társadalom elé.

— Dr. Bozóky Ferenc és dr. Milleker Rezső egyetemi tanárok előadása a Kollégium dísztermében. December hó 11-én, szerdán délután öt órákor az Egyetemi Népszerű Főiskolai Tanfolyanon dr. Bozóky Ferenc egyetemi professzor, e. i. jogkari dékán tartja meg: „A trianoni Magyarország népessége és közgazdasága” c. háromórás előadásorozatának első óráját. A második óra december hó 12-én, csütörtökön délután öt órákor, a harmadik befejező óra pedig december hó 14-én, szombaton délután öt órákor lesz. — December hó 11-én, szerdán délután hat órákor dr. Milleker Rezső egyetemi ny. r. tanár, az Egyetemi Földrajzi Intézet igazgatója tartja meg „A túlnépesedés” c. kétórás előadásorozatának első óráját, rajzok bemutatásával. A második befejező óra pedig december hó 12-én, csütörtökön délután hat órákor lesz. A beléptidő egy-egy órára harminc fillér, egyetemi hallgatóknak és tanulóknak tizenöt fillér. A jegyek Springernél, (Piac ucca, főposta mellett) és az előadás előtt a Kollégium dísztermének előszobájában kaphatók. A díszterem főbejárata az előadás alatt zárva van.

— **Lelkészválasztás Nádudvaron.** A nádudvari református egyházközségben most tartották meg a megüresedett lelkesi állásra a választást. A választás eredményeképpen Kovács Pál fegyverneki lelkes lett Nádudvar lelkesé, általános nagy szótöbbséggel. Kovács Pál Debrecenben végezte a teológiai tanulmányait, papi család ből származik s itt Debrecenben sokáig volt segédlelkész, az Árpádtéri templomban. A kiváló szónoki tehetséggel rendelkező, kedves modoru fiatal lelkes hamarosan megnyerte a hívek szeretetét és nagy népszerűsége telt szert, amit rövid idő alatt Nádudvaron is sikerült megszereznie. Kovács Pált, amint Debrecenből elkerült, Fegyverneken választották meg lelkesnek, ahol háromévi működése alatt hatalmas mértékben fellendült az egyházi élet, úgyhogy három év alatt sikerült templomot is építeni. — Személyében a nádudvari egyház egy igen értékes és nagytehetségű lelkeshez jutott.

— **Vasárnap kongregációs ünnepséget tartanak.** December hó 8-án, Szepőlőten fogantatás ünnepén, — híven más esztendő szokásához, — nagyszabású ünnepséget rendeznek a debreceni kongregációk, a piarista realgimnázium dísztermében. Az ünnep szónoka dr. Lechner József ügyvéd lesz s szerepelnek még Lakner Lilly szavalattal, Szinte Gáborné és dr. Korpássy Lászlóné énekduettel. Az Urleányok Kongregációja egy bájos színdarabot ad elő, amelyben fellépnek Moór Jolán, Kovács Teréz, Bagosi Erzsébet, Pap Valéria, Lehoczky Erzsébet, Adams Erzsébet, Vitéz Mária, Majoros Gabriella, Kiss Mária, Tassy Jozabella, Schmidl Elvira. Az előadás öt órákor kezdődik.

Elfogta a rendőrség Pálffy Tibor betörőjét

Egy elbocsátott alkalmazott követte el a betörést. — Az elfogott betörő töredelmes vallomást tett.

Beszámolt a rendőrség arról a betörésről, amely tegnapelőtt történt Pálffy Tibor Kossuth-utcai fűszerüzletében. Amint megírtuk, a rendőrség a cég volt alkalmazottjai között kereste a betörés tettesét, mert csak a helyzettel ismerős egyén követhette el a betörést. Lakatos István detektivesoportvezető elő is állított egy fiatalkoru fiatalembert, aki mint tanuló a cég szolgálatában állott, de az előállított fiatalembert állhatatosan tagadott.

A kihallgatás során azonban elmentmondásokba keveredett, nem tudott alibit bizonyítani és amikor már látta, hogy a tagadás nem használ, bevallotta, hogy ő követte el a betörést. A fiatalkoru betörő, akinek a nevét a törvény értelmében nem lehet kiírni, a múlt évben volt alkalmazva a Pálffy-cégnél, mint tanuló. A hatalmas termetű fiu azonban nem becsülte meg magát és a cég elbocsátotta.

A betörő fiatalembert a lakásáról állították elő a detektívek, aki amikor megtört, részletesen elmondotta, hogyan követte el a betörést. Este a kapuzárás előtt surrant be a házba és a pincében rej-

tőzködött el, amíg a ház elcsendel sedett. — Tudta, hogy a raktárra nyíló ablakon nincsen vasrács, azért ott hatolt be az ablak betörése után a raktárba. Egyenesen ahoz a fiókhöz ment, ahol az aprópénzt tartogatták, feltörte a fiókot és abból 92 pengő aprópénzt elvitt. Azután megrakodott esemege és likőrfélékkel és újra megbújt a pincében, ahonnan reggel, kapunyitás után kiserant.

A lopott pénzből vásárolt egy fonott utazókosarat, amelybe belesomagolta az apróságait, egy sapkát, gallérokat és betette a vasúti raktárba. A nikkelpénzt elköltötte és vásárolt rajta női harisnyát és más női holmikat, amelyeket elvitt egy nőismerősének. A detektívek csak 32 pengő és 19 fillért találtak a betörőnél, csupa krajcárban és fillérben, a nikkell 20 és 10 filléreseket mind elköltötte. Elmondotta a betörő fiatalembert, hogy a kosarat azért tette be a vasúti ruhatárba, mert Nyiregyháza akart utazni. — Büntőrsá nincs. A bűnös utra tévedt fiatalembert átadta a rendőrség a fiatalkoruak bíróságának, ahol tovább folytatják ellene az eljárást.

x **Bartalis tánciskolájában** ma este nagy Mikulás-est. A legjobb tánczene Bartalinnál van.

— **A debreceniek is ünneplik a pápa aranymiséjét.** Tegnap számunkban hírt adtunk már róla, hogy XI. Pius pápa aranymiséjére a debreceni kath. egyházközség háromnapos ájtatossággal készül, amely előreláthatólag széles körökben fog megmozgatni. Mind a három napon szentbeszéd is van, este hat órákor s a prédikáció végeztével szentségi áldás. Az ájtatosság első napja tegnap volt, amikor is dr. Rózsa Jenő káplán mondott nagyhatású prédikációt. A pápaság intézményének dogmatikus jelentőségét fejtegette s beszéde hatásosan szötte bele a pápáknak az évszázadok folyamán a magyarsággal szemben annyiszor gyakorolt bőkezűségét, fegyveres segítségét s barátságos együttérzését. A templom szorongásig megtelt s a hatalmas hívőszereget feszült figyelemmel hallgatta a kiváló szónok szavait. Ma szintén este hat órákor lesz a szentbeszéd, amelyet Rassoovszky Kálmán piarista tanár, a jeles egyházi író s kitűnő szónok fog mondani. Holnap este hat órákor pedig Kovács Sándor káplán, a „Katholikus Figyelő” szerkesztője prédikál.

— **Az őszi kéthónapos eszperantó-tanfolyam befejezése.** December hó hatodikán fejeződik be a kéthónapos eszperantó nyelvkurzus, mely időtartamát illetően, szinte egyedül áll az eddig tartott kurzusok között. Érdekes megemlíteni, hogy a tanfolyam-hallgatók semmiféle tankönyvet nem használtak a kurzus alatt. Az új eszperantisták közül már eddig is többen kezdtek külföldi levelezést. A befejező előadás pénteken este hét órákor kezdődik, a tanfolyam helyiségében, (gör. kath. iskola, Vigkedvü M. ucca 4. szám, földszint 1. ajtó). Érdeklődőket és minden eszperantistát szívesen látnak.

— **A Csapó uccai egyházzsász szülkebb terjedelemben folytatja karácsonyi vásárját.** Megírtuk, hogy a Csapó uccai egyházzsász nagyszabású és kiállításal egybekötött karácsonyivásárt rendezett, a Szappanos ucca 16 szám alatti székházában. A vásár nyersanyagát a debreceni kereskedőtől szereztek be, ötszáz pengő értékben és ebből az anyagból az ügyes leány és asszonyok a játékoknak s ajándékoknak olyan halmazát állították össze, hogy a szegénysegélyezői alapot a vásár anyagi eredményével meglehetősen nagy összeggel gazdagították. Nem kevesebb, mint 2035 pengőt árultak a lelkes s önkéntes kereskedők a jótékonyasági bazárban, de még így is maradt egy sereg játék és ajándékoknak nagyon alkalmas tárgy. Ezeket most egyetlen sátorban összpontosították és így folyik az árusítás tovább, míg minden el nem kél, de legkésőbb december hó 22-ig.

— **Működnek a baromfitolvajok.** Sándor Miklós baromfikereskedő feljelentést tett a rendőrségen, ismeretlen tettes ellen, aki az éjszaka bemászott az udvarára, kiásta a baromfitolvaj alját és négy hízott libát, 40 pengő értékben ellopott. A rendőrség keresi a libatolvajt.

— **Amerika, az ifjúság országa,** — címmel előadást tart a Templomegyesület gyűlésén a kollégiumi díszteremben ma este hat órákor Laky László, a Keresztény Ifjúsági Egyesületek országos titkára. Laky László nemrégén tért vissza Amerikából, hol két évet töltött ifjúsági munka és szociális intézményének tanulmányozásával. Idejét ugyyszólván kizárólag színamerikai környezetben töltötte, ahol alkalmas nyílt arra, hogy az angol-szász néppel és annak gondolkodásmódjával alaposan megismerkedjen. Az érdekesnek ígérkező előadásra minden érdeklődőt szeretettel hív a Templomegyesület Vezetősége.

SZALACSY RÁCZ IMRE
SZERZŐI ESTJÉRE A JEGYEK
MÁR KIVÁLTHATÓK.

A mai nappal a Városháza alatti trafikban, özv. Medvigynél már az előjegyzett jegyek kiválthatók a Szalacsy Rác Imre szerzői estjére. — A nagy érdeklődésre való tekintettel tanácsos már most megváltani a jegyeket, mert az előadás napjáig valószínűleg elkelnek.

A szerzői est december hó 8-án, — vasárnap este nyolc órákor lesz, a Városi Zenede dísztermében, — pompásan összeállított műsor keretében.

A szerzői estet Ady Lajos tank. főigazgató fogja megnyitni.

T. Timár Ila, aki éveken keresztül osztatlan szeretet közepette volt a Csokonai Színház kedvence, az ő kristályosan üde, remek zengésű és kitűnő előadása hangján fog két dalt énekelni, amely dalokat pedig Szathmáry Endre karnagy a Csokonai Színház kiváló karnagya zenésítette meg, olyan sikerrel, hogy a magyar műdal mai termékei között bizonyára az elsők között fogják emlegetni.

Ditrői Ica, a Csokonai Színház kedves drámai művésznője, aki közölesen már két alkalommal hódította meg a nehezen melegedő debreceni közönséget, költemények előadásával, most Szalacsy Rác Imre három pompás versét fogja előadni, az ő ismeri művészetével.

„Az a bizonyos harmadik” címen írt egy rövid egyfelvonásost Szalacsy Rác Imre, mely vígjátéknak biztos sikerét eleve is biztosítja Misogán Barna Anci, Misoga László és Sugár Misi bravuros alakítása és mindenki által kedvelt művésze.

A szerző pedig verseiből fog előadni.

x **A Keresztény E. Sz. kultúrestje,** december hó 9-én, nyolc órai kezdettel lesz megtartva. Dr. Horváth Imre beszéde, Tóth László előadása, Kiss István „Sárból csillagok”, „Végtelen emberi nyomorúság”, „Elvesztő útak” és „Hidak” c. regény-darabjait olvassa fel. Monológok, dialógok, Nagy L. szavalata, Kiss öt ciklusából, Horváth Imre énekszáma és egy Kiss István színdarab előadása a műkedvelők legjobbjaitól, teszik változatossá a műsort. Beléptidő nincs. Műsormegváltás kötelező.

— **Az elektromos előkészítő tanfolyam,** a debreceni m. kir. állami fa- és fémpipari szakiskolában, december hó 11-én, este hat órákor megkezdődik. Az előadások minden héten kedden, szerdán és pénteken délután 6—9 óráig fognak megtartatni. Új jelentkezőket is felvesznek. Jelentkezés a tanfolyam esti óráin, vagy délutánonként az igazgatóságnál, (Széchenyi út 2. szám alatt).

x **Értesítés.** A közönség körében elterjesztett hírekkel szemben kijelentem, hogy sem az Uránia épület tulajdonosa, az Appoló mozgósínház Rt., sem a Rt. igazgatósági tagjai, tehát alulírott Farkas Andor sem, nem társ és semmi tekintetben sem részese az Uránia mozgósínház üzemében.

Farkas Andor.

— **Felkérjük az összes horbély- és fodrázmunkásokat,** hogy e hó 6-án, azaz pénteken este nyolc órai kezdettel a Munkásotthon helyiségében alakuló közgyűlést tartunk, ezért is kérjük szaktársaink pontos megjelenésüket.

Vezetőség.

x **A Debreceni Csizmadia Ifjúság,** folyó hó hetedikén, szombaton tartja fényesnek ígérkező bálját a Korona dísztermében, a zenét Veres Tóni jó hírű zenekara szolgáltatja. Kezdeté este nyolc órákor, vége reggel 6 órákor. Beléptidő 2 pengő, adókkal együtt. Rendezőség.

Mindenféle bel- és külföldi
**szén, koks, tojásbriket,
tűzifa és Berentei szén.**
Retorta bükkfazén, kicsinyben és nagyban, házhoz szállítva is.

Gabányi Sándor utóda
Láng Miklós
Debrecn legrégebbi cézénél a legolcsóbb napiáron beszerezhető.
Csapó-utca 28. Tel-fo-n 4-49.

Milyen idő volt és milyen idő várható

A Földrajzi Intézet jelenti december hó 6-án:

A nyugateurópai ciklonaris rendszer egy déli áttétele Középeurópa időjárásában zavarokat okoz. Az esős front, amely napokon keresztül a nyugati partvidékekre szorított, előrenyomulóban van. Nálunk a ciklonaris zavarok hatása eddig csak a légnyomás megindult súlyedésében nyilvánult. A hőmérséklet változatlanul magas, a mai maximum szintén meghaladta a 11 C-t. Csapadék az elmúlt 24 órában nem volt.

A ciklon hatása a mi területünkre át fog terjedni rövidesen, ami egyelőre csak a felhőréteg sűrűsödésében majd lecsapódásokban fog megnyilvánulni.

Időprognózis: Felhős és változatosan enyhe idő várható csapadékkal.

Csak egy mosolyt

ELSŐSÉGEK.

Egy kőműves leesik a második emeletéről az uccára. Csodálatosképpen semmi baja nem történik. Sokan gyülekeznek köré s egy idősebb ur odaszól a többinek:

— Gyorsan egy pohár vizet kell neki adni.

A kőműves megvetőleg néz rá: — Hát hányadik emeletéről kell, hogy leesek magának, hogy legalább egy pohár snapszot fizessen? — mondja neki.

ELŐKÉSZÜLETEK A NYÁRI DIVATRA.

— Főnök ur, az idén nagyon sok hajháló maradt a raktáron.

— Nem baj, csak tegye el. Majd eladjuk őket nyári ruháknak.

— **Jegyszédő,** csinos 18—20 éves főmódoru leány felvétetik Urániában. Ugyanott egy closestes nő is jelentkezzen.

— **Üvegdiszkek, karácsonyfára,** színesgömbök már öt fillértől. Angyalhajak csillagszörök dobozza 14 fillér. Külföldi bélyegujdonságok, meséskönyvek, levélpapírújdonságok, Springer-nél, főposta mellett.

— **Karácsonyfadiszek,** viszonteladók részére, gyári áron, közvetlen behozatal „Thüringiai“ karácsonyfadiszgártól, üvegdiszkek, lametták, csillagszörök. Kérjen árajánlatot: Springer papirkereskedőtől, főposta mellett. Telefon 10—57. szám.

— **Hathónapi börtön a harminchét pengős pénztárcájáért.** Lopással valóvala került tegnap délelőtt a debreceni törvényszék Serly-tanácsa elé Románszky Józsefné berettyóújfalui asszony. A vádirat szerint Románszkykné az ősszel tartott nagyvásárban Greskó Kálmánné kezéből kikapta annak harminchét pengőt tartalmazó pénztárcáját és elszaladt. A körülállók azonban észrevették a lopást, az asszony után iramodtak és el is fogták. A tegnapi főtárgyaláson az asszony bevallotta a lopást és a vádat a tanúk is igazolták. A törvényszék súlyosbító körülménynek vette, hogy az asszony hasonló bűncselekményekért már több alkalommal büntetve volt és ezért hathónapi börtönre ítélte el. — Az ítéletet az elítélt megfellebbezte.

— **Ten-estély a Csapókerti Olvasókörben.** A vigalmibizottság a kör tagjai és azok hozzátartozói részére vasárnap este nyolc órai kezdettel Mikulás-estét rendez. Beléptdíj nincs. A tagok szórakoztatásáról Halmi Imre közkezdvelt zenekara gondoskodik.

Novemberben 158 lopást, 62 sikkasztást, 34 csalást követtek el Debrecenben

Felszólalás a Búdai Ézsaiás uccai állapotokról.

A közigazgatási bizottság tegnapi ülésén Sági Lajos rendőrfőtanácsos jelentést tett a közrendészeti állapotokról.

Bejelentette, hogy novemberben a bűnügyi iktatóba 1268 ügydarab érkezett. Ezek közül 759 idegen hatóságok megkeresése, tehát 509 a helyi keletkezésű bűnügy. A bűnügyek közül 158 lopás, 62 sikkasztás, 34 csalás, két gyermek kitétel, egy halált okozó testisértés, 13 könnyű testi-sértés volt.

Novemberben 9 öngyilkossági kísérlet történt, melyek közül egy halálos kimenetelű volt. A rendőri büntető bírósághoz beérkezett 389 feljelentés. Ezek közül 223 kisebb kihágás. —

Novemberben huszonegy gyűlés volt. Egy politikai, a többi társadalmi és gazdasági jellegű.

Sági jelentéséhez Bógel József dr. szólalt fel: A Búdai Ézsaiás uccán a közvilágítással baj van és emiatt napirenden van, hogy suhancok megtámadnak fiatal leányokat. Kéri, — hogy a rendőrség vizsgálja meg ezt a területet és csináljanak valamit a világítás rendbehozatalával is.

Sági válaszolt a felszólalásra és kijelentette, hogy neki ugyan nem áll módjában a világítást ott rendbehozni, de ami a támadások hírével illeti, etekintetben megvizsgálja az ügyet.

A jelentést egyébként tudomásul vették.

Ismét betörés követett el egy fiatalkoru

Az Andrassy-uton kifosztott egy szatöcsüzetet, de a kerékpáros rendör jár ör elfogta.

Csütörtök éjszaka ismét betörést követett el Debrecenben egy fiatalkoru, aki egy szatöcsüzetbe tört be, de a portyázó kerékpáros rendörjárör a betörés után néhány perccel már elfogta.

A kerékpáros rendörjárör szokásos portyázását végezte tegnap éjszaka, amikor a sötét Andrassy-uton egy fiatalkoru látta, aki egy nagy csomaggal álldogált az utcán. A rendörök igazolásra szólították fel, — majd bekísérték a rendörség központi ügyeletére. A rendörsegen kibontották a csomagot, amelyben mindenféle apró-

ság és élelmiszer volt. Kiderült, hogy a 15 éves fiatal fiu az éjszaka betört Kun Sándor szatöcsüzetébe, ahonnan felpakolt mindent, ami csak a kezéigébe került, szalonnát, kolbászt, kenyeret, cukrot, kávé, rumot, cipőfűzöt, harisnyakötögummit és a fiókban talált 2 pengő 20 fillért.

A fiatalkoru betörő töredelmesen bevallotta a betörést. A rendörsegen őrizetbe vették és átadják a fiatalkoruak bíróságának, ahol tovább folytatják ellene az eljárást.

— **Galánffy Lajos és Baumann Gyula** dr. szonátaestje, december hó 14-én, szombaton este, zeneiskola hangversenytermében lesz. Jegyek: elsőrendű 4 pengő, másodrendű 3 pengő. — Springer könyv- és fotoszaküzletében.

— **Működnek a besurranó tolvajok.** Balla Jenőné, Miklóss ucca 11. szám alatti lakos feljelentést tett a rendörsegen ismeretlen tettes ellen, aki a lakásáról ellopott egy párnát. Bikfalvi András hentes, Péterfia ucca 54. szám alatti lakásáról pedig egy átmeneti kabátot vitt el egy besurranó tolvaj, amelynek a zsebében egy borjonyúzó kés is volt. A kára 100 pengő. A rendörség keresi a besurranó tolvajokat.

— **Ellopták a pénztárcáját.** Tordai Gáborné, Darabos ucca 43. szám alatti lakos, feljelentést tett a rendörsegen ismeretlen tettes ellen, aki a Vár uccán, a Köztisztviselők üzlete előtt kilopta a zsebéből krokodikkör pénztárcáját, amelyben negyven pengő volt. A nyomozás megindult.

— **Ellopták a kerékpárját.** Pécsi Gábor bádogos, feljelentést tett a rendörsegen ismeretlen tettes ellen, aki a Kút ucca 36. számú ház elöl ellopja D. 3934 számú kerékpárját. A nyomozás megindult.

— **Eljegyzések.** Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő eljegyzéseket jelentették be: Állam István—Pécsi Margit. Billing János—Gyarmati Julia, Csuth Sándor—Orbán Emma, Major Imre—Erdélyi Róza, Kovács Istvánt—Grandi Mária, Kenyieskó Albert—Heinrich A. Némethi János—Kovács Julia, Mester András—Sáfian Julia, Tóth Imre—Megyesi Margit, Nezei Sándor—Török Agnes, Nagy Gábor—Tirpák Gizella, Oláh András—Szilágyi Ilona.

— **Születés.** Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő születést jelentették be: Kiss Gábor kocsis, leány Juliánna.

— **Erdélyi karácsonyfák,** erdőn válogatottak, félmétertől ötméterig, — megrendelhetők Simkovits virágüzletében, Kossuth ucca 11. sz. (Kardosház).

— **Őszi és téli divatlapok** legnagyobb választékban, úgyszintén kálap és fehérnemű divatlapok is állandóan kaphatók. Antalffy József cégnél: Szent Anna és Varga u. sarok.

— **Jó férj-e a sportférti?** Somfay Elemérné, dr. Gombos Sándorné, Keresztes Lajosné, stb. érdekes nyilatkozatokat adnak le arról, hogy milyen szerepet töltenek be a világhírű sportprimadonnák a házassélet keretében. A szenzációs cikket a Magyar Magazin november hó 15-iki száma közli, mely egyébként is igen sok érdekességet tartalmaz. Az irodalmi részben Farkas Imre, Wallasz Jenő, Gács Demeter, Segesdy László, stb. versei és novellái foglalnak helyet. A nemrégiben bejelentett szerencserékakció máris eredményt tud felmutatni, amennyiben a legutóbbi Osztálysorsjátékon 3 sorsjegyet huztak ki. Eldőlt a Magyar Magazin nagyszerű novellapályázata is, amelynek eredményét ebben a számban teszi közzé a zsüri. A népszerű Ki volt a tettes? rovatban különlegesen érdekes és izgalmas bűnügyi rejtelmet oldhat meg a közönség. Fényképekkel illusztrált érdekes cikk számol be a háborus tárlalmányokról, azokról nem csak fotók, ötletrajzok, ujszerű misztikus keresztretjvények és fejtörők tarkítják a legszebben kiállított, legjobb magyar illusztrált magyar folyóirat legújabb számát. Egves szám ára 1 pengő. Mindenütt kapható. Mutatványszámot díjlanul küld a kiadóhí-

Gyászrovat

Szabó Pityuka életének 5 évében elhunyt. Temetése folyó hó 6-án délután lesz, a Szent Anna uccai kápolnából, a rom. kath. egyház szertartása szerint tartandó beszéttel után, a Szent Anna uccai temetőbe. A temetést Fehértői temetk. váll. rendezi.

Orosz Mária életének 18-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 6-án délután 3 órakor lesz, a Szent Anna uccai kápolnából, a rom. kath. egyház szertartása szerint tartandó beszéttel után, a Szent Anna uccai temetőbe. A temetést Fehértői temetk. váll. rendezi.

Néhai Kiss Gizike életének 12-ik évében elhunyt. Temetése december 6-án, pénteken délután 2 órakor lesz, a Puskás telepi (Katz telep mögött) lakásunkról, a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után, a Péterfia uccai temetőbe. A temetést Csúrka „Kegelet” tem. váll. rendezi.

Nyári Lajos asztalosmester élete 51-ik évében elhunyt. Temetése december 6-án pénteken délután 3 órakor lesz, a Pozsonyi (Ujvárosi) ut 25. szám alatti lakásunkról, a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után, a Hatvan uccai temetőbe. A temetést Csúrka „Kegelet” tem. váll. rendezi.

B. Márta Sanyika 2 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 6-án délelőtt 11 órakor lesz, a Luther ucca 18. számú háztól, a ref. egyház szertartása szerint, a Kossuth uccai temetőbe. A temetést Gebauer tem. int. rendezi.

Polgár Szücs János gazdálkodó 68 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 6-án délután 2 órakor lesz, a Sarok ucca 14. számú háztól, a Kossuth uccai templomban a ref. egyház szertartása szerint tartandó gyászima után, a Kossuth uccai temetőbe. A temetést Gebauer tem. váll. rendezi.

Szabó Ilonka élt 15 hónapot. Temetése f. hó 6-án, d. u. 2 órakor lesz, az Ovoda ucca 9. számú gyászhatól, a ref. egyház szertartása szerint, a Várad uccai temetőbe. A temetést Fehértői tem. váll. rendezi.

Bajnay Lajosika élt 3 és fél évet. Temetése folyó hó 6-án délután 2 órakor lesz, Debrecenből Porcslamára való szállítás után, a ref. egyház szertartása szerint, a közsegi temető sarkterjébe. A szállítást Fehértői tem. váll. rendezi.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon kedves rokonok, jó barátok és ismerősöknek, valamint a volt honv. huszárezred tisztikarának, kik feltehetően jó férjem temetésén megjelenésükkel s vigasztaló szavakkal méhretetlen fájdalommat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondok halás köszönetet. Özv. Torjay Sándorné.

— **Halálozások.** Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő halálozásokat jelentették be: Szücs János ref. 68 éves, Sarok u. 14. szám. — Tóth Róza ref. 22 éves, Timár ucca 28. szám. — Szabó Ilona ref. 15 hónapos, Ovoda ucca 9. szám. Márton Sándor ref. 18 hónapos, Luther ucca 18. szám. — Kiss Gizella ref. 11 hónapos, Puskás-telep 14. szám. — Baba István gk. 57 éves, Hajdúdorog. Cuszner Károly rk. 48 éves, Magoss ucca 15. szám. — Bajnai Lajos ref. 5 éves, Porcslama.

Automobil Művek

javitását

gyorsan és kifogásiatlanul készíti:

Fűtőp Miklós

bádogos mester
Debrecen, Csapó-u. 3
Telefon 9-17.

Gazdaság - ipar - kereskedelem

Jelentés a mezőgazdaság helyzetéről

Surgoth Jenő gazdasági főfelügyelő a közigazgatási bizottság előtt a következőkben ismertette a mezőgazdasági helyzetet:

Novemberben a gyakori esőzések ellenére az őszi szántási és vetési munkálatokat, valamint a kint levő termények betakarítását teljesen befejezték.

Az őszi kalászosok közül a korai vetések jól megbokrosodtak, a késciek egyenletesen keltek és erős fejlődésnek indultak, úgy, hogy az őszi kalászosok jól megerősödve mennek a télnek.

A jóság telletése — a kevés szálas takarmány ellenére — kellő takaré-

kossággal biztosítottak látszik, miután tengeriszárgyók és gumós takarmány elég van. Az állatok almozása azonban, tekintve a gyenge alomszalmatermést, a legnagyobb nehézségekre fog ütközni.

A földművelésügyi miniszter a baromfityénység fejlesztésére és nevelésére a Gazdasági Egyesület és Keletmagyarországi Baromfityénység Egyesülete tagjai részére 301 darab amerikai fehér Leghorn és 290 darab vörös izlandi fajkakat juttatott, ebből a gazdasági felügyelőség novemberben 490 darabot osztott ki.

Terménytőzsde

A tengerentuli gabonapiacok lanyhább helyzetjelentései nagyobb árlemorzsolódást idéztek elő különösen a határidőüzleti forgalomban, ahol már a megnyitáskor a tegnapi zárlat alatt történtek üzletkötések. A megnyitó árfolyamok azonban csak lényegtelen veszteségeket tüntetnek fel, ami a piac ellenálló képességét bizonyítja, később azonban, mikor a második liverpooli jelentés újabb árlemorzsolódásról számolt be, a piac ellenálló képessége megtörtött és erősebb tempóban estek az árak.

Igy a buza márciusra 36, májusra 31 fillérrel zárult alacsonyabban, mint tegnap. A rozs ára 26 fillérrel esett a tegnapi zárlat alá. Feltűnően lanyha a tengeri, mely májusra 24 fillérrel olcsóbb volt, a transitó tengeri azonban 38 fillérrel esett a tegnapi árszint alá.

A készárúpiacra a forgalom valamelyest javult, miután az egyik fővárosi malom nagyobb tételeket vásárolt. Összesen 73 vagon buza cserélt gazdát, 10 fillérrel a tegnapi zárlat alatt. A rozs forgalma erősen megcsappant és az ára 20 fillérrel esett vissza.

A takarmánypiacra tartott irányzat mellett váltakoztak az árak. A forgalom szűkebb keretek között mozgott. A magpiac üzletlen, a lisztárak nem változtak.

A határidőpiac hivatalos árfolyamai:

Magyar buza márciusra 24.21—24.01 (24.02), májusra 25.05—24.86 (24.86). Magyar rozs márciusra 17.37—17.24 (17.22). Tengeri májusra 16.16—16.01 (16.03). Transitó tengeri májusra 15.70—15.50 (15.45).

A budapesti árutőzsde hivatalos árfolyamai: Buza tiszai 77 kg-os 23.65—24.05, 78 kg-os 23.95—24.25, 79 kg-os 24.20—24.60, 80 kg-os 24.50—24.75, felsőtiszai 77 kg-os 23.35—23.60, 78 kg-os 23.55—23.80, 79 kg-os 23.80—24.00, 80 kg-os 23.85—24.05, fejmegyei 77 kg-os 22.25—22.50, 78 kg-os 22.50—22.70, 79 kg-os 22.75—22.95, 80 kg-os 22.85—23.05, pestmegyei 77 kg-os 22.35—22.60, 78 kg-os 22.60—22.80, 79 kg-os 22.85—23.05, 80 kg-os 22.95—22.15.

Pestvidéki és egyéb rozs 15.65—15.80, takarmányárpa I. 15.80—16.50, takarmányárpa II. 15.30—15.75, felsőmagyarországi sörárpa 19.50—21.00, egyéb sörárpa 17.50—19, köles 11—13, repce 53—55, tiszai tengeri 13.85—14, egyéb tengeri 13.65—13.80, zab I. 14.50—15.50, zab II. 13.40—13.80, korpá 9.75—10, lucernamag 135—170, lóheremag, nagy arankás 75—85.

PESTI ÁLLATVÁSÁROK.
A pesti állatvásárra felhajtottak 652 darab vágómarhát. Árak: ökör legjobb 102—116, kikvételesen 128—135, közepes 72—100, gyengébb 52—70, bika legjobb 102—110, kivételesen 115—120, közepes 90—100, gyengébb 60—80, tehén legjobb 94—112, kivételesen 116—124, közepes 62—92, gyengébb 40—60, bivaly 49—58, növendék

marha 64—100, csontoznivaló 25—40 fillér. Lanyha irányzat mellett az árak változatlanok.

A ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak 3300 darab sertést. Eladtak elősúlyban könnyű sertést 116—128, közepeset 128—136, nehéz sertést 136—144 fillérért. A vásár irányzata vonatott volt.

Gazdasági előadás a Polgári és Gazdakörben.

December nyolcadikán vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel a Polgári és Gazdakör helyiségében Göllner János gazdasági akadémiai rendes tanár előadást tart a gazdasági építkezés köréből. Az értekesnek ígérkező szakelőadásra ez uton is felhívja az érdeklődő gazdaközönség figyelmét a Debreceni Gazdasági Egyesület.

Katonai lóvásárlás Debrecenben.

A Debreceni Gazdasági Egyesület a lótenyésztés jövedelmezőségének fokozása s a gazdák lovainak közvetlen a hadsereg részére való értékesítése végett a m. kir. honvédtüzérségi lovatóbizottság elnökségével megállapodott abban hogy még e hó folyamán — hirlapilag közlendő helyen és napon — katonai lóvásárlást rendez. — Ez uton is felhívja saját érdekükben mindazokat a gazdákat, kiknek katonai, háts-, hámos- vagy máhás-célra megfelelőnek látszó három és félvestől 7 éviig terjedő korban levő, eladásra szánt lovaik vannak, azokat a gazdasági egyesület titkári hivatalában mielőbb jelentsék be.

Tanyai gazdasági előadások.

A debreceni Gazdasági Egyesület a mezőgazdasági lakosság gazdasági és kulturális előhaladásának szolgálatában ezidén is rendezes a téli vasárnapokon a tanyai istentisztelet után népszerű gazdasági ismeretterjesztő előadások tartását. A tanyai lakosság melegen érdeklődik ezen előadások iránt s azokat nagy számban szokta felkeresni. December 1-én a Fancsikán Juhász József gazd. iskolai igazgató, az Ondódon pedig Kurdy Sándor g. isk. igazgató tartottak előadást, december 8-án pedig a Bánkra, il-

letve Hegyesre mennek ki az egyesület által felkért előadók s tanítgatják a tanyák népét a több- és jobbtermelésre.

Sport hírek

AZ AMATŐRBAJNOKSÁGBAN

vasárnap játsszák le az őszi szezon utolsó fordulóját. A DKASE már pihen a behozhatatlan első helyen, de azért mégis érdekes program kerül lejátsszásra Debrecenben, amelyek kimenetele nagy befolyással bír a tabella kialakulására. A Diószegi-utcai pályán ismét kettős mérkőzés lesz. A DVSC a NyTVE-t, a DEAC pedig a NyÖTSE-t látja vendégül. A NyTVE könnyen legyőzheti a letört DVSC-t, azonban a DEAC előreláthatólag fölülényes győzelmet fog aratni a NyÖTSE fölött.

A harmadik mérkőzés Kisvárdán lesz, ahol a NyKISE és a KSE előreláthatólag heves küzdelmet fognak vívni.

A DKASE SZEZONZÁRÓ VACSORÁJA

Jól sikerültnek ígérkezik a DKASE szezonzáró vacsorája, mely szombaton este 8 órai kezdettel a Royalban levő clubhelyiségeiben lesz. A jegyek előjegyzései már serényen folynak és kiállítás van rá, hogy ismét együtt láthatjuk a DKASE régi híveit, hogy ezen a szép estélyen ünnepeljék kedvenc csapatukat, akik az őszi bajnoksági fordulón olyan szépen szerepeltek. Mint ahogyan már jeleztük, az estélyen fővárosi jazz zenekar fog közreműködni és a legújabb slágerekkel fogják a közönség szórakoztatni. Vacsora jegy ára 2 pengő, mely a Forgalmi Illatszertárban, Piac uca 21. előjegyezhető. Felkérjük az eljőnni szándékozókat, hogy jegyeiket legkésőbb péntek estig jegyeztessék el, hogy a vacsorákat megrendelni tudjuk.

BIRÓKÜLDÉS.

A vasárnapi mérkőzések bírái: DEAC—NyÖTSE Debreceni, DVSC—NyTVE Szabó Kálmán, Kisvárdai SE—NyKISE Schön. DEAC II.—DMTE II., bíró Auer, DTE—Zerkowitz, Magyar Kupa, bíró Nagy Dániel.

Uj kedvezmény. vendégeinknek

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyújtott

20%_o

kedvezményt szobaárainkból

10%_o

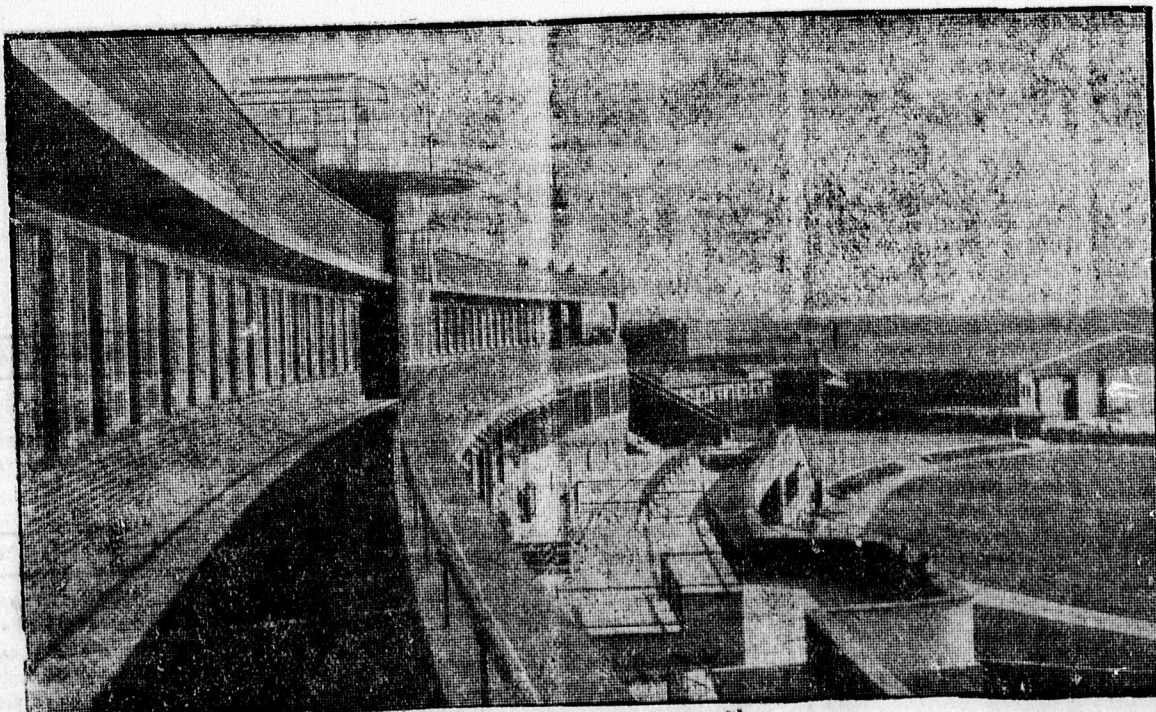
kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve, melyekben van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

Magyar kir. Operaház Nemzeti Színház Kamara Színház

előadásaira szóló mérsékelt árú jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba- és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

Park-szálloda Budapest

szemben a keleti pályaudvar érkezési oldalával. — (Nincs kocsiköltsége.)

Hamburg új légi kikötője.

APRÓHIRDETÉSEK

Allást keresők

Két magános intelligens nő elmenne házvezetőnek vagy ehhez hasonló állásba. Vidékre is. Cím a kiadóba. 485

Allást keresők férfiak

Mérlegképes könyvelő, önálló levelező, a délutáni órákra könyvelést vállal. Nagy S. J. Böszörményi ut 11-a. sz. 181-f.

15 évi frodai gyakorlatom — van, bármilyen állást vállalom. Gépen írok. — Gulyás Pál, Debrecen, Bákóczy u. 5. 485

Száz pengőt fizetek annak, aki állásba juttat. Választ „Joghallgató” jellegére a kiadóhivatalba kérek. 453

Soffőr, nőtlen állást keres személy vagy terekecsira. Gazdaságban is. Varga ucca 28. 508

16 éves fiú norvégul tanulónak adnám, 4 polgári osztályt végzett, minden feltétel mellett. Özv. Tóth Józsefné, u. p. Egyek, Fő ucca. 492

Betöltendő állások részére

Mindenes bejáróné, esetleg bentlakó, könyvvel felvétetik. Piac ucca 21. sz. emelet. 522

Magános arnőzhöz 15-16 éves leány jó bizonyítvánnyal, könnyű dologra felvétetik. Magoss Gy. tér 20. (Péterfia 83.) 510

Kisasszony komoly, nagyobb gyermekek mellé és könnyebb házimunka végzésére azonnal felvétetik. Hunyadi-u. 23. 503

Betöltendő állások férfiak részére

Kifutófiú, vagy leány felvétetik. Csapó 21. Vértessínel. 511

Nős mas-soffőrt azonnal jelentkezésre keresek. — Hunyadi u. 11. I. em. 503

Tanulót fűszerüzletbe felvesszük. Vadász, Meszena I. sz. 483

Kifutófiú azonnal felvétetik. Fűszerüzlet, Csapó 72. 494

Élelmiszer és ital

Friss tej naponta házhoz szállítva megrendelhető Zöldfa u. 14a., vagy Károly Ferenc József ut 18. — Telefon 925. 450

Sajáttermésű hároméves ó-bor, 80 fillér egy liter, Pénteknél, Kigyó ucca 43. sz. alatt. 518

Oktatás

Tanítás. Kovács István tanár — (lakása: Károly Ferenc József ut 26b.) elfogad tanításra gimnáziumba vagy egyéb iskolákba járó fiú- és lánytanulókat, valamint magántanulókat is. 209f

Német, francia és török nyelvből órákat adok, jutányos ár mellett, kezdőknek és haladóknak, Nagy S. J. Böszörményi út 11-a. 209f

Írógép gyakorolni, Darabos u. I. szám, első emelet. 335

Francia-német nyelv tanítását, realista, vagy polgárista tanulók korrepetálását szerény díjazásért is elvállalná, szegény soru egyetemi hallgató. Megkereséseket „Francia-német” jellegére a kiadóba. 492

Bútorok

Egy alig használt világos telifa hálószoba bútor, (két személyes), elütazás miatt eladó — Csapó ucca 50. szám, uccai lakás. Érdeklődni lehet délelőtt 9-11 óráig, délután 3-5-ig. 479

Eladó nagy keredenc, ebédasztal, tükör, antik pipatartó, mángorló, — madárkalitka. Király-u. 9. 40

Kárpitos munkák, újak, javítások, legolcsóbban készülnék. Varga, Piac ucca 44. sz. udvarban. Telefon szám 10-54. 558

Eladó egy világos háló és többféle bútorok, Széchenyi ucca 42. szám, étkezdébe. 499

Eladó egy konyhaszekrény, Hatvan ucca 36. szám, hátul. x

Ajánlat

Jó házi koszt uri emberek részére. Darabos u. I. I. em. 335

Nád, kényes és lábbon, olcsón eladó, Hatvan uccai kert, Halasút u. 10. szám. 315

TÜKÖRGYARTÁS,

füvegészsolás, épület- és portálüvegezés. Sipkovits Béla Nagyvárad (volt Szlv u.) 15. Telefon 3-56. 34f.

Hőcipőt, sárcipőt tökéletesen javít gumíuzem, Piac u. 9. Kapu alatt. 5a.

Ékszeres, órák, alkalmi árban beszerezhetők, Szekeres és Stassik órás-ékszerészeknél, Bádógos ucca 4. Legkomplikáltabb órák javítását felölösség mellett vállaljuk. 2-a

Patkányt, egeret, poloskát, svábbogarat, azonnal kiirthat, biztosítható, speciális fröszszerrel. Egyetlen kísérlet meggyözi a vészt. Nagyon olcsón kapható Stern festéküzletben, Piac ucca 10. (Bikával szemben). 2-a

Répa, préselt, szárított, szelet eladó. Thaly Kálmán u. 12. 441

Tyúkszemét vágni és manikürözni házhoz megvelek, Szelezsán Jánosné, Csapó ucca 40. szám. 488

Törökül, franciánul, németül jutányos árért tanítok. — Közgazdasági egyetemre előkészíték, kereskedelmi real és polgári iskolai tanulók korrepetálását elvállalom felelősség mellett. Nagy S. J. Böszörményi ut 11a. 182f.

„Anny” árai garantált nyulszőrkalap 10 pengőtől. Filekálpok minden színben 5 pengőtől. — Alakítás 3 pengőtől Csapó ucca 47. Tanulóleánye felvesz. 5a

Ablakok jobb minőségűek és egyszerűbbek minden nagyságban készen kaphatók Blattner Kálmán — ablakgyártási telepén. Nagyvárad (volt Szlv) ucca 14. 1451

Urhölgyek szíves tudomására hozom, hogy a téli szezonra szőrmés kabátok készítését, a legutolsó divat szerint készítjük. Kabátok 16 pengőtől, ruhákat hét pengőtől készítjük. — Tanulóleányokat rövid időre is felveszek. Bálint Margit varroda, Péterfia ucca 30. 511

Tűzelőanyagot 4-6 havi részletre is megrendelhetnek közalkalmazottak és más hitelképes egyének a Közlisztviselők Szövetkezetének áruházában és a telep központú irodájában. Salétrom ucca 34. szám. Telefon 14-34 sz. 33-a

BAJOMI JÓZSEFNÉ tűzifa és széntelepe a pályaudvaron. Telefon: 8-93. A debreceni üzletvezetőség szerződéses bérfavétele szabályszerű vasúti utalványra előírt egyetemes alapján házhoz szállít

HASÁBOS ÉS FELAPRITOTT TŰZIFÁT továbbá hazai és porosz szén. Magánosok részére a legolcsóbb beszerzési forrás. 66a.

Disznóölésre rizskása 50 fillértől — kezdve, továbbá bors, gyömbér, paprika és más fűszerek a legjobb minőségben kaphatók. Deutsch Albert és Fia üzletében. 8a.

Izletes házikoszt kapható, úriasszony-nál, bentékezésre és kihordásra is. Kandia ucca 6. szám. (P). 515

Pénzkölcsönt ingatlanra, gyorsan is, folyósítat. Alföldi hiteliroda. Előzetes költség nincs. Hunyadi 8. 515

Pénzzel, pár ezer pengővel társulnék. Cím a kiadóban. 516

Meghívásra házhoz megyek mosni, takarítani. Kemény u. 12. sz. 488

Káposztáskádák szózdésák legolcsóbban br. Györfnyél, — Nap u. 4. 490

Paplantvarrni házhoz megyek, hívásra megjelenek. Szilágyiné. (Bihari telep), Bihari ucca 4. 505

Trágya! Negyven szekér trágyára kérek ajánlatot. — Poroszlai ut 53. 493

Czeglédi új árai: Borotválás 20 fill., hajvágás 20 és 30 fill. Bérlet 10 szám 2 és 2.50 P. Ondolálás 80 fill. Bubi, baby 40 fill., manikür 40 fillér. Csapó u. 54. szám. Kősesey u. sarak. 1a.

Nikkelez, ezüstöz, minden színre galvanizál, Földvári Széchenyi ucca 55. sz. 411

András bécsinál minden szombaton — hurkaestély. — Ugyanott jó házikoszt bentékezésre és kihordásra olcsón kapható. Széchenyi u. 19. 411

Háromlángos nagy hangerejű rádió akkumulátorokkal és hangszóróval azonnal eladó. Beresényi u. 11. Ny. 457

Kereslet

Keresek használt szabógépet — kölcsön, esetleg megvételre. Vendék u. 71. 517

Makot, diót kisebb nagyobb tételekben veszünk. — Ullmann Rt. 457

Elveszett szerdán este a Szent Anna uccától a pályaudvar felé, egy sötétkék ridikül, Farkas Mária névre szóló vasúti arcképes igazolvánnyal. Kérjük a becsületes megtalálót szíveskedjék a kiadóhivatalban leadni, a benne levő pénzt megtarthatja. 499

Kiadó lakás

Kis szoba, konyha kiadó, butorral vagy anélkül. Nagy láda eladó. Kősesey 18. 487

Középkorú magános nőnek lakást adok kevés házimunka elvégzéséért. Boldogkert, Ghillányi u. 17. szám. 509

Kiadó szoba bútorral vagy anélkül. Nap u. 4. 491

Két uccai szoba, előszoba azonnal kiadó. Thaly Kálmán 13. sz. 210f.

Kiadó három modern uccai szoba irodának, rendelőknek alkalmas. Cím a kiadóban. 466

Két szoba, konyha, fürdőszoba — azonnal kiadó. Csapó u. 34. szám. 453

Kiadó 2 nagy szoba irodának. Kandia u. 4b. Ért. Beresényi 18. 26

Egy szoba, konyha és kamara kiadó, Miklós ucca 18. szám alatt. 431

Egy földszinti nagy parkettes szoba, előszoba és konyha kiadó. Piac u. 58. sz. 422

Butorozott szoba

Butorozott szoba, azonnal kiadó, havi 25 pengőért, Mester ucca 13. szám. 481

Butorozott szoba kiadó. — Cím: Csapó u. 14. sz., kereszt épület. 444

Uriembernek szép butorozott különjerátú szoba kiadó dec. 15-ére. — Magas (Monti ezredes) u. 17. szám. 464

Csinosan butorozott szoba kiadó, Arany János ucca 56. szám. (Sz) 481

Csinosan butorozott szobához — dec. 1-ére társat keresek Kigyó u. 27. 179f.

Csinosan butorozott szoba, egy vagy két személy részére kiadó, Dózsa u. 9. szám. (Libakert). 520

Garzonlakás 2 személyre berendezésel, 33 P lakbérrel azonnal átadó. Cím a kiadóban. 484

Üzlet, máhely, raktár

Fűszerüzlet öt ucca torkolatában, feltétlenül biztos megélhetési forrás, rendkívül előnyös árért, be rendezéssel, vagy anélkül, azonnal kiadó. — Eötvös ucca 66. szám. 521

Szálloda és vendéglő Debrecenben, Hunyadi ucca 28. bérbeadó, vagy eladó. Británia szálló igazgatósága, Budapest 4-a 521

Üzlethelyiség forgalmas helyen azonnal kiadó, Szent Anna ucca 41. szám. 521

Elköltözés miatt vendéglő azonnal átadó Cím megtudható Külső-vásártér 9. 514

Üzlethelyiség italmérés mellett levő fűszerüzletem be rendezéssel bérbeadó, Cím a kiadóban. 504

20 év óta fennálló fűszerüzlet azonnal kiadó. — Vigkedvűt M'hály-utca 34. sz. 513

Korlátlan italmérés mellett levő fűszerüzletem be rendezéssel bérbeadó, Cím a kiadóban. 504

Eladó 200 pengőért egy nagyon szép női nutria-bunda (közép természet) teljesen új. Boldogfalva u. 8. 513

Eladó egy jókarban levő spärherdt. Könyök u. 10. sz. 506

Matracnak löször eladó, Varga u. 20. sz. 445

Fekete télikabát és kijátszott hegedű olcsón eladó. József kir. herceg ucca 27. sz. 495

Eladó ház Batthyány u. 10. számú emeletes bérház kerttel beköltözhető 4 szobás, parkettes, fűrdőszobás lakással, kedvező fizetési feltételekkel eladó. Máté-ingatlamiroda, Piac u. 30. 1072

Eladó föld 20 hold föld eladó. Vértessínel 48. szám. Szabó Gábor. 176

Eladó állatok Farkaskutya, cirkuszban idomítva, — szelid, gyermekek játszótársá, eladó. Cím: Germánv Károly, Nádudvar. 120